

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut Pelastustoimen asiakasmaksut

Sisällys

1. Yleisiä periaatteita	6
1.1 Asiaksmaksun perimisen erityistilanteet	7
1.1.1 Asiakkaan siirtymätilanteet	7
1.1.2 Vammaispalvelulain muutoksen ja siirtymäsäännösten huomiointi 1.1.2025 alkaen	7
1.2 Asiaksmaksun enimmäismäärä	8
1.3 Asiaksmaksun periminen	8
1.4 Asiaksmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen	9
1.4.1 Asiaksmaksun alentamisen perusteet	10
1.4.2 Sosiaalihuollon palvelusta perittävän maksun perimättä jättäminen ja alentaminen	11
1.5 Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen ja määrittäminen	16
1.6 Maksukatto	17
1.7 Sotainvalidit	19
1.8 Rintamaveteraanit	20
1.9 Etäpalveluista perittävät maksut	21
1.10 Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu	21
1.11 Palvelun keskeytyksen vaikutus maksuun	22
2. Terveystieteiden asiakasmaksut	23
2.1 Lääkäripalvelujen maksut	23
2.2 Kiirevastaanoton maksut	23
2.3 Päivystyspoliklinikkakäynnin maksut	24
2.4 Hoitajan hoitovastaanotot	24
2.5 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito	24
2.5.1 Perusmaksut	24
2.5.2 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan:	24
2.5.3 Suun ja leukojen erikoissairaanhoidon tutkimus ja hoito	25
2.5.4 Kuvantamistutkimukset	25
2.5.5 Proteettiset toimenpiteet	25
2.6 Lääkinnällinen kuntoutus	25
2.6.1 Neuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus- ja kuntoutusohjaus	26
2.6.2 Apuvälinepalvelut ja apuvälineet	26
2.7 Terapiat	26

2.8 Sarjassa annettava hoito	26
2.9 Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti	27
2.10 Poliklinikkamaksu	27
2.11 Päiväkirurginen käynti	28
2.12 Erikoissairaanhoidon hoitopuhelu	29
2.13 Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset	30
2.14 Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito	30
2.15 Maksu lääkärintodistuksesta/lausunnosta	30
2.15.1 Maksulliset todistukset	31
2.15.2 Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittava lääkärintodistus	32
2.15.3 Maksuttomat todistukset	32
2.16 Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu	33
2.17 Muiden kuin valtakunnalliseen rokotushjelmaan kuuluvien rokotteiden antaminen	33
3. Lyhytaikaisen laitoshoidon maksut	34
3.1 Lyhytaikainen laitoshoido	34
3.2 Laitospäihdekuntoutuksen maksu	34
3.3 Päivä- ja yöhoidon maksu	34
3.4 Kuntoutushoidon maksu	35
3.5 Kotisairaalahoido (määräaikainen tehostettu kotisairaanhoido)	35
4. Kotona annettava palvelu ja asumispalvelu	36
4.1 Tilapäiset ja lyhytkestoiset kotiin annettavat palvelut	36
4.2 Lapsiperheiden kotipalvelu	37
4.3 Tukipalvelut aikuisten kotiin annettavissa palveluissa ja iäkkäiden asumispalveluissa	39
4.3.1 Ateriapalvelu	40
4.3.2 Ateriamaksut toimintayksiköissä	40
4.3.3 Turvapalvelut	40
4.3.4 Ikääntyneiden päivätoiminta	42
4.3.5 Muut tukipalvelut	42
4.3.6 Lääkeautomaatit osana säännöllistä kotihoitoa ja yhteisöllistä asumista	44
4.3.7 Avainboxin asentaminen kotihoidon asiakkaalle	44
4.4 Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien kotiin annetut psykososiaaliset tukikäynnit	44
4.5 Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu	44

4.6 Tilapäinen /Lyhytaikainen perhehoito.....	44
4.7 Tilapäinen palveluasuminen (SHL:n mukainen)	45
4.8 Omaishoitajan lakisääteinen vapaa.....	45
4.9 Omaishoitajaan rinnastettavan läheistään hoitavan henkilön vapaa (myönnetään harkinnalla)	45
4.10 Muut omaishoidon vapaat	45
4.11 Kotihoidon kuntouttavan arviointijakso ja säännöllinen kotona annettava palvelu sekä yhteisöllinen asuminen.....	45
4.11.1 Säännöllisen kotona annettavan palvelun ja yhteisöllisen asumisen kuukausimaksutaulukko	46
Etähoiva.....	48
4.11.2 Säännöllisen kotona annettavan palvelun ja yhteisöllisen asumisen asiakasmaksussa huomioitavat tulot	48
4.11.3 Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa ja yhteisöllisessä asumispalvelussa.....	49
4.12 Tukipalvelumaksut ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan maksu iäkkäiden yhteisöllisessä asumisessa	50
4.13 Aikuisten sosiaalityön tilapäinen ja lyhytaikainen asumisen palvelu	51
5. Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon, pitkäaikaisen laitospalvelun ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksut	52
5.1 Palvelun pitkäaikaisuus.....	52
5.2 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon/palvelun maksut.....	52
5.2.1 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon/palvelun asiakasmaksussa huomioitavat tulot	53
5.2.2 Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa/palvelussa	54
6. Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon maksut	56
6.1 Maksuttomat vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset palvelut.....	57
6.2 Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta ja kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta	59
6.2.1 Vammaispalvelulain (380/1987) mukainen päivätoiminta	59
6.2.1 Vammaispalvelulain (675/2023) mukainen päivätoiminta	59
6.2.2 Kehitysvammaisten henkilöiden päivä- ja työtoiminta ja koulujen loma-ajantoiminta (kehitysvammalaki 519/1977).....	60
6.2.2 Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta ja koulujen loma-ajan toiminta (vammaispalvelulaki 675/2023)	60

6.3 Asumispalvelut, vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset	61
6.3.1 Vammaispalvelulain (380/1987) ja kehitysvammalain (519/1977) perusteella järjestetyn lyhytaikaisen asumispalvelun maksut	61
6.3.2 Vammaispalvelulain (380/1987) ja kehitysvammalain (519/1977) mukaisen asumispalvelun ateriamaksut	63
6.3.2 Vammaispalvelulain (675/2023) mukaisen asumisen tuen ateriamaksut	64
6.3.3 Vammaispalvelulain (380/1987) ja kehitysvammalain (519/1977) perusteella järjestetty pitkäaikainen asumispalvelu	64
6.3.3 Vammaispalvelulain (675/2023) nojalla järjestetty pitkäaikainen asumisen tuki	65
6.4 Vammaisten henkilöiden laitoshoido ja perhehoito	67
6.4.1 Pitkäaikainen laitoshoido (kehitysvammalaki 519/1977)	67
6.4.1 Pitkäaikainen laitoshoido (vammaispalvelulaki 675/2023, sosiaalihuoltolaki 2014/1301)	67
6.4.2 Pitkäaikainen perhehoito	68
6.4.3 Lyhytaikainen laitoshoido	69
6.4.4 Lyhytaikainen perhehoito / viikonloppuhoido	69
7. Lastensuojelun maksut	70
7.1 Vanhemmilta perittävät maksut	70
7.2. Lapselta tai nuorelta perittävä maksu	71
8. Pelastustoimen maksut	74
8.1 Pelastustoimen viranomaismaksut	74
8.1.1 Öljylämmityslaitteistot	74
8.1.2 Pelastuslakiin perustuvan valvonnan maksullisuus, pelastuslaki (379/2011) 96 §	74
8.1.3 Hälytykset	76
9. Muut maksut	76
9.1 Kunto- ja erityisliikuntaryhmien maksut	76
9.2 Sairaankuljetus	76
9.3 Röntgen- ja isotooppikuvien siirto CD:lle	76

1. Yleisiä periaatteita

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut sekä pelastustoimen asiakasmaksut ovat voimassa 1.1.2026 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialueen järjestämissä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa sekä pelastustoimen palveluissa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen perimisessä sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992), jäljempänä asiakasmaksulaki, lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (1201/2020) ja asetusta sosiaali- ja terveyden huollon asiakasmaksuista (912/1992), jäljempänä asiakasmaksuasetus. Asiakasmaksulakia sovelletaan myös hyvinvointialueen ostopalveluna järjestämään palveluun.

1.1.2025 voimaan astuneen vammaispalvelulain (675/2023) muutos vaikuttaa vammaispalvelussa sovellettaviin lakeihin. Siirtymäsäännösaika on voimassa kolme vuotta. Kappaleessa 1.1.2 Vammaispalvelulain muutoksen ja siirtymäsäännösten huomiointi 1.1.2025 alkaen, kuvataan tarkemmin, miten esimerkiksi asiakasmaksupäätökset muutetaan vastaamaan uutta vammaispalvelulakia.

Vammaispalveluissa sovelletaan seuraavia lakeja: Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (759/1987), Asiakasmaksulaki 4 §, 14 §, asiakasmaksuasetus 33 §, L vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987, L kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977. 1.1.2025 voimaan astuneen vammaispalvelulain (675/2023) myötä lakia sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista (678/2023) on muutettu.

Vammaispalvelulain (675/2023) 2 §:n mukaan vammaisen henkilön palvelut järjestetään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain (1301/2014), terveydenhuoltolain (1326/2010), ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annetun lain (980/2012), varhaiskasvatuslain (540/2018), perusopetuslain (628/1998) tai muun ensisijaisen lain perusteella.

Pelastustoimen osalta sovelletaan pelastuslakia (379/2011) sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettua lakia (390/2005) sekä asetuksia pelastustoimesta 407/2011, valtioneuvoston asetusta vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015, valtioneuvoston asetusta räjähteiden valmistuksen, käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista 1101/2015, valtioneuvoston asetusta nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista 858/2012 sekä valtioneuvoston asetusta räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta 819/2015.

1.1 Asiaksmaksun perimisen erityistilanteet

Alle 18-vuotiaalle asiakkaalle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat pääsääntöisesti maksuttomia, ellei hinnastossa toisin erikseen mainita. Sosiaali- ja terveydenhuollon maksulliset todistumaksut voidaan kuitenkin periä myös alle 18-vuotiailta.

Tietosuoja-asetuksen mukaisen tarkastusoikeuden nojalla toimitetuista terveystiedoista ei peritä maksua. Maksuttomuus koskee myös CD –tallenteena toimitettavia kuvantamistutkimuksia.

Palvelukohtaisista asiaksmaksun perimisen erityistilanteista on hinnastossa tarkemmin mainittu kunkin palvelun kohdalla.

1.1.1 Asiakkaan siirtymätilanteet

Asiakkaan siirtyessä Keski-Suomen hyvinvointialueen järjestämästä palvelusta toiseen seuraavasti: asumisyksikkö-laitoshoito / laitoshoido – laitoshoido / asumisyksikkö – asumisyksikkö, ei lähetävä yksikkö laskuta lähtöpäivää.

Lyhytaikaisen laitoshoidon osalta hoitopäivämaksu peritään hoitoon tulopäivältä, sitä seuraavilta hoitopäiviltä ja laitoshoidosta lähtöpäivältä. Mikäli asiakas kuitenkin siirtyy välittömästi toiseen laitokseen lähetävä laitos ei peri maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy. Mikäli asiakas siirtyy asumispalveluyksikköön, asiakkaalta laskutetaan lähtöpäivä.

Jos asiakas siirtyy perhehoidosta suoraan palveluasumiseen/laitospalveluun, peritään palveluasumisen/ laitospalvelun maksu tulopäivältä, mutta ei perhehoidon maksua ko. päivältä. Jos asiakas siirtyy palveluasumisesta/laitoksesta perhehoitoon, peritään palveluasumisen/ laitospalvelun maksu lähtöpäivältä, mutta ei perhehoidon maksua ko. päivältä.

1.1.2 Vammaispalvelulain muutoksen ja siirtymäsäännösten huomiointi 1.1.2025 alkaen

Vammaispalvelulain (675/2023) astuttua voimaan 1.1.2025, voimassa olleiden säännösten perusteella vammaiselle henkilölle määrätty asiaksmaksu ja palvelun maksuttomuus ovat voimassa maksua tai palvelua koskevaan päätökseen merkityn voimassaoloajan tai kunnes vammaisen henkilön päätökset saatetaan vammaispalvelulain tai kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisiksi, kuitenkin enintään kolme vuotta lain voimaantulosta.

Asiakasmaksut peritään uuden lain 1.1.2025 voimaan tullessa aiemmin voimassa olleiden säännösten mukaisesti palveluita koskevien päätösten voimassaolon ajan. Uuden lain voimaan tullessa vireillä ollut asiakasmaksuasia käsitellään loppuun noudattaen lain voimaantullessa olleita säännöksiä.

Vammaispalvelulain (675/2023) voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten perusteella tehdyt päätökset ovat voimassa päätöksiin merkityn voimassaoloajan, kuitenkin enintään kolme vuotta lain voimaantulosta. Päätökset saatetaan lain voimaan tultua voimassa olevan lainsäädännön mukaisiksi vammaisen henkilön aloitteesta aina tai hyvinvointialueen aloitteesta silloin, kun vammaisen henkilön palvelutarve sitä edellyttää.

Edellä säädetystä poiketen uuden vammaispalvelulain (675/2023) voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten perusteella tehty päätös kuntouttavasta varhaiskasvatuksesta on voimassa päätökseen merkityn voimassaoloajan.

1.2 Asiakasmaksun enimmäismäärä

Asiakasmaksulaki 2 §.

Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

1.3 Asiakasmaksun periminen

Asiakasmaksulaki 2 a § ja 2 b §.

Asiakkaalle on annettava lasku, josta näkyy laskun päivämäärä, asiakas, palvelu, jota lasku koskee, maksun peruste, onko kyseessä julkinen vai yksityinen palveluntuottaja, sekä lisätietojen antajan yhteystieto. Lisäksi laskussa pitää näkyä kerryttääkö kyseinen palvelu maksukattoa, ja jos kerryttää, maininta siitä, että asiakkaan on itse seurattava maksukaton kertymistä. Muihin kuin maksukyvyyn mukaan määräytyviin laskuihin on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

Asiakkaalle on annettava päätös maksukyvyyn mukaan määräytyvästä maksusta. Päätöksessä on oltava ainakin seuraavat tiedot: asiakas ja palvelu, jota päätös koskee, päätöksen tehnyt viranhaltija ja päätöksen päivämäärä, maksun suuruus ja peruste, sekä yhteyshenkilö, jolta asiakas voi pyytää lisätietoja. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

Asiakasmaksujen periminen kuuluu hyvinvointialueelle eikä hyvinvointialue voi siirtää palveluntarjoajalle oikeutta maksun perimiseen.

Pelastuslain (379/2011) 96 § mukaan pelastuslaitos voi periä maksun

- 1) pelastuslain 79 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisen palotarkastuksen tai muun valvontatoimenpiteen suorittamisesta;
- 2) tehtävästä, jonka on aiheuttanut hätäkeskukseen liitetyn paloilmoittimen toistuva erheellinen toiminta;
- 3) tehtävästä, joka on muussa laissa erikseen säädetty maksulliseksi.

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 131 § nojalla voidaan vaarallisten kemikaalien, palavien kaasujen, räjähteiden ja öljylämmityslaitosten tarkastuksista päätöksistä ja muista virkatoimista periä maksu.

Kyseiset suoritteet pohjautuvat:

- Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011
- Valtioneuvoston asetukseen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015
- Valtioneuvoston asetukseen räjähteiden valmistuksen, käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista 1101/2015
- Valtioneuvoston asetukseen nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista 858/2012
- Valtioneuvoston asetukseen räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta 819/2015

Maksun on velvollinen suorittamaan ao. laitoksen, laitteiston, varaston, laitteen omistaja tai haltija.

1.4 Asiaksmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Asiaksmaksulaki 11 §.

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden. (30.12.2020/1201)

Terveystieteiden tasasuuruiset maksut eli muut kuin maksukykyyn mukaan määräytyvät maksut peritään vahvistettujen määrien mukaisesti, eikä hyvinvointialueella ole lakiin perustuvaa velvollisuutta jättää perimättä tai alentaa näitä asiaksmaksuja.

Mikäli Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakkaalla on voimassa oleva toimeentulotuen päätös (mukaan lukien perustoimeentulotuki, ehkäisevä toimeentulotuki, täydentävä toimeentulotuki), voidaan asiakkaan sote-aseman lääkärikäynnin maksu 1.10.2023 alkaen jättää perimättä. Perimättä jättämisen edellytyksenä on, että asiakas esittää vastaanotolla asioidessa toimeentulotuen päätöksen.

Sote-aseman lääkärikäynnin maksu voidaan hyvittää asiakkaalle myös takautuvasti kuuden kuukauden ajalta, edellyttäen että toimeentulotuen päätös on ollut voimassa sote-aseman lääkärikäynnin vastaanoton ajankohtana. Hyvityksen edellytyksenä on, että asiakas toimittaa viimeistään kuuden kuukauden sisällä vastaanoton ajankohdasta lukien toimeentulotuen päätöksen Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksulaskutukseen.

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle tieto siitä, mitä laissa säädetään maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä. Tieto on annettava ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä. Jos tiedon antaminen ei ole mahdollista ennen palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä, sen voi antaa myöhemmin, kuitenkin viimeistään laskutettaessa. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja. (30.12.2020/1201), (8.2.2022/600)

Edellä mainittu tieto on annettava asiakkaalle henkilökohtaisesti kirjallisesti tai suullisesti. Tieto voidaan antaa myös asiakkaan yksilöivän sähköisen palvelun välityksellä. Jos tieto annetaan muulla tavalla kuin kirjallisesti, asiakkaalle on hänen pyynnöstään annettava tieto myös kirjallisena. (30.12.2020/1201).

1.4.1 Asiaksmaksun alentamisen perusteet

Asiaksmaksujen alentamisen perusteet perustuvat asiakasmaksulain 11 §:ään. Maksun alentamista haettaessa edellytetään, että asiakkaalle kuuluvat, asiaksmaksun alentamiseen nähden ensisijaiset Kelan etuudet (kuten takuueläke, hoitotuki ja asumistuki) on haettu. Asiaksmaksun alentamista koskevassa toimeentulon vaarantumista arvioivassa laskelmassa voidaan huomioida seuraavia harkinnanvaraisia kustannuksia, mikäli asiakkaan ja häneen nähden elatusvelvollisen tulot ja varallisuus eivät riitä niitä kattamaan:

- ulosottoviranomaisen maksusuunnitelman mukainen kuukausierä
- kotiin jäävän pienempituloisen puolison menoja voidaan ottaa harkinnanvaraisena vähennyksenä huomioon siten, että hänen asumisensa pystytään turvaamaan hänen muuta toimeentuloaan vaarantamatta
- pitkäaikaisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa tuetussa asumisessa ja säännöllisen ja jatkuvan kotiin annettavan palvelun asiakkaalle taloudellinen tilanne ja varallisuus huomioon ottaen tavanomaista suuremmat lääkemenot kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena ja lisäksi ei-kelakorvattavat maksukattoon sisällyttämättömät lääkemenot/kliiniset ravintovalmisteet/perusvoiteiden kustannukset siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaalle tarpeelliseksi
- muut henkilökohtaisista tarpeista johtuvat tavanomaista suuremmat kustannukset

Viimeisin vahvistettu verotuspäätös ja erittelyosa, tulotiedot, kuitit, tositteet ja pankin tiliotteet kaikista tileistä sekä mahdollinen Kelan toimeentulotukipäätös tulee esittää maksualennusta haettaessa. Tarvittaessa maksualennushakemuksen käsittelemiseksi pyydetään sosiaaliohjaajan tai sosiaalityöntekijän lausunto.

1.4.2 Sosiaalihuollon palvelusta perittävän maksun perimättä jättäminen ja alentaminen

Laki toimeentulotuesta 1412/1997(muutokset 29.12.2005/1218), Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1201/2020, Kelan toiminteentulotuki ohje (verkkojulkaisu, joka päivittyy säännöllisesti <https://www.kela.fi/documents/10192/3464829/Toimeentulotuki.pdf>) STM: 2013:4 Opas toimeentulotukilain soveltajille ja Suomen perustuslaki 1999/73 Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 säätelevät maksualennuksia.

Asiakasmaksulain 11§:n mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu, on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä. Velvoittavuus koskee kaikkia sosiaalipalvelujen tulosidonnaisia ja tasasuuruksia maksuja, myös kuljetuspalveluiden omavastuuosuuksia. Päätös maksun alentamisesta tehdään toimeentulotuen myöntämistä vastaavilla periaatteilla huomioiden erityiset tarpeet tai olosuhteet, koska tavoitteena on ennaltaehkäistä toimeentulotuen tarvetta.

Vammaispalvelulain (675/2023) 2 §:n mukaan vammaisen henkilön palvelut järjestetään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain (1301/2014), terveydenhuoltolain (1326/2010), ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annetun lain (980/2012), varhaiskasvatuslain (540/2018), perusopetuslain (628/1998) tai muun ensisijaisen lain perusteella. Ensisijaisen lainsäädännön mukaan järjestettävistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista voidaan periä maksu siten, kuin asiakasmaksulaissa säädetään. Sen lisäksi, mitä asiakasmaksulain 11 §:ssä säädetään maksun perimättä jättämisestä tai määrätyn maksun alentamisesta, edellä mainittujen ja muiden ensisijaisten lakien perusteella järjestetyistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista määrättävä maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava, jos maksu estää vammaisen henkilön palveluiden yksilöllisen järjestämisen tai vaikeuttaa sitä olennaisesti tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Maksunalennusta haetaan kirjallisesti. Asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa on annettava viranomaisille kaikki ne tiedot, joita viranomainen tarvitsee maksunalennuksen tarpeen arvioimiseksi. Puutteellinen hakemus viivästyttää asian käsittelyä tai hakemus voidaan joutua hylkäämään.

Päätös maksun alentamisesta tai poistamisesta tehdään tarvittaessa yhdelle kuukaudelle tai asiakkaan tilanne huomioon ottaen pidemmälle ajalle, kuitenkin enintään kuluva kalenterivuoden loppuun saakka. Asiakkaalle tehdään kirjallinen päätös maksun alentamisesta. Päätös voidaan tehdä takautuvasti enintään kolmen kuukauden ajalle hakemuksen vireille tulosta. Maksun alennukseen jatkoa haettaessa edellytetään hakemuksen jättämistä viimeistään kuukauden kuluessa edellisen päätöksen päättymispäivästä lukien.

Kalenterivuositain tarkistetaan vahvistetut summat toimeentulotuen perusosasta sekä laskelmaan huomioitavista menoista ja Kelan lääkekustannusten vuotuisesta omavastuuosuudesta (lääkekatto) sekä muut mahdollisesti vuosittain muuttuvat maksunalennuksissa huomioitavat etuudet, menot tai muut euromääräiset summat.

Maksualennuslaskelmassa ei huomioida uudelleen niitä kuluja, jotka ovat jo vähennyksenä huomioitu asiakasmaksulain mukaisesti asiakasmaksua määritettäessä.

Huomioon otettavat tulot ja varallisuus

Kotihoidon asiakkailla huomioon otettavia tuloja ovat sekä yksityisistä ja julkisista lähteistä saatavat tulot. Tuloina huomioidaan siis eläketulot ja sosiaaliturvaetuudet sekä esimerkiksi palkka-, yrittäjä- ja omaisuustulot. Tuloista huomioidaan laskelmaan verotuksen jälkeen käytettävissä oleva nettotulo.

Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa tuloina huomioidaan Kelan perustoimeentulotuen soveltamisohjeen mukaisesti asiakasmaksupäätöksessä hakijan henkilökohtaiseen käyttöön varattu määrä, joka on vähintään 195 euroa 1.1.2026 alkaen.

Vammais- ja palveluiden asiakkaila huomioitavaa tuloja ovat ansiotulot/yritystoiminta, työttömyysetuudet, Kelan eläkkeet, työeläke/muu eläke, asumistuki, vammais- /hoitotuki, omaishoidontuki, lapsilisät, elatusapu/-tuki, säästöt/varallisuus.

Pariskunnalle, joka asuu yhdessä (kotona tai palveluasumisessa), tehdään yhteinen laskelma, jossa huomioidaan yhteenlasketut tulot ja menot kuten toimeentulotuessa. Pariskunnalle, joista toinen asuu ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja toinen omassa taloudessa, tehdään molemmille omat laskelmat kuten yksinasuvilla toimeentulotuessa.

Ikääntyneiden palveluissa, kotihoidossa, yhteisöllisessä asumisessa sekä ympärivuorokautisessa palveluasumisessa käytettävissä olevat yhteensä yli 1000 euron arvoiset varat kuten säästöt, arvopaperit ja muu helposti realisoitavissa oleva varallisuus otetaan huomioon laskelmassa. Alle 1 000 euron arvoista omaisuutta ei edellytetä realisoitavaksi. Muun kuin omassa vakituksessa asuinkäytössä olevan kiinteän omaisuuden realisointiaika on kolme kuukautta. Velvoite yli 2 000 euron hintaisen auton myymisestä arvioidaan erikseen kokonaistilanne huomioiden.

Mikäli tulot ovat ulosoton tai liikaa maksetun etuuden takaisinperinnän kohteena, niistä otetaan huomioon vain ulosoton jälkeen tosiasiasa käytettävissä oleva osuus. Veronpalautukset huomioidaan tulona 50 euroa ylittävältä osalta.

Huomioon otettavat menot

Toimeentulotuen ns. perusosalla katettavia menoja ei huomioida erikseen laskelmassa. Nämä menot tulee kattaa toimeentulotuen perusosaa vastaavalla summalla, joka huomioidaan laskelmaan. Toimeentulotuen perusosan sisältö määritellään toimeentulotukilain 7 a §:ssä.

Kotihoidon ja aikuissosiaalityön sosiaalihuoltolain mukaisten asumis- ja palveluiden asiakkaila perusosalla katettaviin menoihin kuuluvat ravintomenot, vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot sekä henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta,

paikallisliikenteen käytöstä, sanomalehden tilauksesta, puhelimen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot sekä vastaavat henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot.

Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa perusosaa vastaavalla henkilökohtaisella käyttövaralla on tarkoitus kattaa esimerkiksi mahdollisten kuljetusten omavastuuosuudet, vaatteet, henkilökohtainen hygienia, puhelimesta aiheutuvat kulut ja muita mahdollisia kuluja, jotka eivät sisälly palveluun.

Vammaispalveluiden asiakkailla perusosalla katettaviin menoihin kuuluvat ravintomenot, vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot sekä henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta, paikallisliikenteen käytöstä, sanomalehden tilauksesta, puhelimen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot sekä vastaavat henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot.

Asumiskustannukset

Kotihoidon ja aikuissosiaalityön sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalveluiden asiakkaan asumismenot huomioidaan kuten toimeentulotessa ja enimmäissummat tarkistetaan vuosittain. Saunamaksut ja erikseen maksettavat kohtuulliset lämmityskustannukset hyväksytään laskelmaan.

Omakotitalon kustannuksista huomioidaan kiinteistön hoitomenot, joita ovat sähkö- ja lämmityskustannukset, koti- ja palovakuutus, tontin vuokra, kiinteistövero, nuohous ja jätehuolto.

Kotivakuutuksesta hyväksytään koti-irtaimiston kohtuullinen euromäärä vakuutuskirjan perusteella.

Asunnon hankkimiseksi tai perusparantamiseksi otettujen henkilökohtaisten lainojen vuotuisista koroista aiheutuvat menot voidaan hyväksyä kokonaisuudessaan edellyttäen, että tuen hakijalla on verotuksen ennakkipidätyksessä huomioitu asuntolainojen korot. Perheen tulee asua asunnossa.

Asuntoon kohdistuva taloyhtiön perimä rahoitusvastike voidaan hyväksyä kuukausittaiseksi menoksi silloin, kun asiakas asuu kyseisessä asunnossa.

Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa asumiskustannukset ovat jo huomioitu asiakasmaksua määriteltäessä, mutta kotivakuutus voidaan huomioida laskelmaan kuten kotihoidon asiakkaankin kohdalla.

Vammaispalveluiden asiakkailla asumiskustannuksina huomioidaan vuokra/yhtiövastike/asuntolainan korot, vesimaksu, sähkömaksu, saunamaksu, kotivakuutus

Ateriakustannukset

Kotihoidossa ja aikuissosiaalityön sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalveluiden asiakkailla huomioidaan ateriapalvelujen kustannukset siltä osin kuin ne ylittävät toimeentulotuen perusosan ravintomenojen ns. laskennallisen omavastuuosuuden, joka on 49 % perusosasta. Yksityisestä ateriapalvelusta voidaan antaa maksunalennusta kustannuksista aiheutuneiden tositteiden perusteella, maksunalennukseen huomioidaan kuitenkin enintään sama määrä kuin kunnallisesta palvelusta. Prosenttiosuus perustuu Kelan perustoimeentulotukiohjeeseen.

Lääkekustannukset

Kotihoidossa ja aikuissosiaalityön sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalveluiden asiakkailla ja vammaispalveluiden asiakkailla reseptilääkkeistä huomioidaan Kelan lääkekustannusten vuotuinen omavastuuosuus ns. lääkekatto kuukautta kohden. Reseptilääkkeistä, jotka eivät kuulu Kelan korvauksen piiriin, huomioidaan keskimääräinen kustannus kuukautta kohden. Reseptivapaat apteekista ostettavat tuotteet ja vähäiset terveydenhuoltomenot sisältyvät toimeentulotuen perusosaan, eikä niitä hyväksytä erikseen menoina. Tällaisia menoja ovat esimerkiksi ilman reseptiä ostettavat itsehoitolääkkeet, perusvoiteet, vitamiinit ja laastarit. Lääkekustannuksista tulee olla hakemuksen liitteenä erittely, mistä selviää reseptilääkkeiden osuus kustannuksista.

Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa reseptilääkekulut on huomioitu vähennyksenä asiakasmaksua määrittäessä.

Sosiaalinen luotto

Sosiaalinen luotto hyväksytään vähennyksenä kotihoidon, aikuissosiaalityön sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalveluiden ja tehostetun palveluasumisen asiakkaalla.

Tukipalvelut

Kotihoidon asiakkaalla hyvinvointialueen järjestämästä turvapalvelusta ja tukipalvelusta aiheutuvat kustannukset huomioidaan laskelmassa täysimääräisinä.

Harkinnanvaraisesti huomioitavat menot

Kotihoidon, aikuissosiaalityön sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalveluiden sekä ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkailla voidaan huomioida alennuslaskelmaan asiakkaan kokonaistilanne ja terveydentila huomioiden menona esim. fysioterapian, jalkahoidon tai siivous- ja pesulakustannuksia. Julkisen terveydenhuollon asiantuntijalausunnon tai lähetteen perusteella voidaan huomioida laskelmaan julkisessa terveydenhuollossa annettua fysioterapiaa/ jalkahoitoa vastaavat kustannukset.

Kotihoidossa siivous – ja pesulapalvelukustannuksia ei pääsääntöisesti hyväksytä laskelmaan. Siivous- ja pesulapalvelujen välttämättömiä kustannuksia voidaan huomioida terveydellisistä syistä. Kustannusten tulee olla kohtuullisia. Erityistä harkintaa voidaan käyttää esimerkiksi, jos eritevahinkojen vuoksi syntyy normaalia enemmän pyykkiä tai asiakas sairastaa esim. vaikeaa keuhkosairautta. Siivouksen ja pesulapalvelujen käytön välttämättömyyden arvioimiseksi hankitaan tarvittavat tiedot kotihoidosta ja/tai terveydenhuollon edustajalta.

1.5 Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen ja määrittäminen

Asiakasmaksulaki 10§.

Asiakkaan maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut (pitkäaikainen laitoshoido/asumispalvelu/perhehoito ja säännöllinen kotihoito) määrätään toistaiseksi. Maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut sekä niihin liittyvät tulotiedot tarkistetaan indeksitarkistuksen yhteydessä voimassa olevan lainsäädännön mukaan ja

asiakkaan tai tämän edustajan hakemuksesta tai hyvinvointialueen aloitteesta silloin kun:

- asiakkaan tai hänen perheensä tulot ovat muuttuneet
- asiakkaan tai hänen puolisonsa oikeus säädettyihin vähennyksiin on muuttunut
- perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi
- asiakassuunnitelmaa muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen
- hyvinvointialueen maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.

Maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun määrittämiseksi tulee asiakkaan tai hänen edunvalvojansa/asioiden hoitajansa esittää tositteet tulo- ja verotustiedoista ja maksun määrittämiseksi tarvittavista kustannuksista.

Jos maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta.

1.6 Maksukatto

Asiakasmaksulaki 6 a §. Asiakasmaksuasetus 26 a §.

Asiakkaan maksamille julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon tietyille maksuille on säädetty enimmäismäärä eli maksukatto, joka on 815 € 1.1.2026 alkaen toistaiseksi. Seurantajakso on kalenterivuosi. Jos maksujen yhteismäärä ylittää kalenterivuoden aikana 815 euroa ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia.

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta/laitospalvelusta peritään kuitenkin ylläpitomaksuna 26,80 € /hoitopäivä 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä maksukaton ylittymisen jälkeen.

Alle 18-vuotiaan asiakkaan käyttämistä palveluista perityt maksukattoa kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja).

Asiakasmaksulaissa maksukaton seurantavelvollisuus on asiakkaalla.

Maksukaton täyttymisen jälkeen asiakkaalla annetaan tarvittaessa maksukaton ylittymistä koskeva todistus. Todistuksen myöntää se terveydenhuollon laitos, jossa maksukatto on täyttynyt. Todistuksen saamiseksi palvelun käyttäjän on tarvittaessa

esitettävä alkuperäiset tositteet hänen itsensä tai hänen huollettavinaan olevien alaikäisten lasten saamista palveluista suoritetuista maksuista. Todistus on maksukaton täyttymisestä lähtien voimassa kalenterivuoden loppuun saakka.

Maksukattoa kerryttävät maksut:

- sote-aseman avosairaanhoidon palvelusta
- poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta
- päiväkirurgisesta toimenpiteestä
- suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta (hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta)
- suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä
- terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta
- sarjassa annettavasta hoidosta
- päivä- ja yöhoidosta (lyhytaikainen laitoshoido)
- tilapäisestä kotisairaanhoidosta
- tilapäisestä kotisairaalahoidosta
- lyhytaikaisesta laitoshoidosta ja lyhytaikaisesta laitospalvelusta
- lääkinnällisen kuntoutuksen laitostuntoutusjaksosta, jota annetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) tai vammaispalvelulain (675/2023) mukaisia palveluja saavalle henkilölle
- em. palveluista perityt maksut, kun palvelu on järjestetty ostopalveluna
- em. palveluista perityt maksut, kun asiakasmaksulasku on maksettu toimeentulotuesta
- em. palveluista etäpalveluna perityt maksut

Maksukatossa ei huomioida:

- maksua, joka on peritty työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain, potilasvakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta hoidosta
- maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa, lukuun ottamatta maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla on Euroopan unionin lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen nojalla oikeus terveyspalveluihin samoin edellytyksin kuin Suomessa asuvalla henkilöllä tai joka rinnastetaan kunnan asukkaaseen
- tilapäisen kotipalvelun tai tilapäisen kotihoito maksua

- säännöllisen kotihoidon maksua
- yksityislääkärin läheteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista perittäviä maksuja
- sairaankuljetusmaksua
- pitkäaikaisen laitoshoidon maksua
- lääkärintodistusmaksua
- käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävää maksua
- sosiaalihuoltolain mukaista asumispalvelumaksua
- omaishoidon lakisääteisten vapaiden ajalta perittyjä asiakasmaksuja
- vammaisten asumispalvelumaksua
- vammaisten kuljetuspalvelumaksua
- työterveyshuollon maksua
- perhehoidon maksua
- viivästyskorko- ja perintäkulumaksuja
- muita maksuja, joiden huomioon ottamisesta maksukatossa ei säädetä asiakasmaksulain § 6a:ssä
- palvelusetelillä järjestetyn palvelun omavastuuosuutta

Jos palvelun käyttäjä on kalenterivuoden aikana suorittanut maksukattoon sisältyvistä palveluista maksuja enemmän kuin 815 euroa, hänellä on oikeus saada liikaa suoritettua maksut takaisin. Jos vaatimusta liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta ei ole tehty 815 euron rajan ylittymistä seuraavan kalenterivuoden aikana, palvelun käyttäjä menettää oikeutensa palautukseen. Jos maksun sisältyminen maksukattoon selviää viranomaisen tai vakuutusyhtiön päätöksen taikka muutoksenhaun vuoksi vasta maksukaton seurantavuoden jälkeen, vaatimus liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta on tehtävä vuoden kuluessa siitä, kun päätös on annettu tai muutoksenhaun vuoksi annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi.

1.7 Sotainvalidit

Keski-Suomen hyvinvointialue ei peri asiakasmaksuja sotainvalideilta sosiaali- ja terveyspalveluista.

Keski-Suomen hyvinvointialue perii korvaukset alla mainituista järjestämistään palveluista Valtiokonttorilta (viimeisin voimassa oleva Valtiokonttorin Sotainvalideille järjestettyjen palveluiden korvaaminen hyvinvointialueille ja kunnille Ohje 2025 VK/48171/00.00.00.01/2024)

Sotilasvammalaki 404/1948 § 6, 6A, 6B (sotainvalidit).

Sotainvalideilta, joilla on vähintään 10 % haitta-aste ja jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet vuosien 1939 - 1945 sotien johdosta

- kotihoidosta ja kotipalveluista ja niihin liittyvistä kotihoidon tuki- ja ateriapalveluista
- asumispalvelujen hoiva- ja ateriamaksusta sekä vuokrasta ympärivuorokautisessa asumisessa
- pitkäaikaisesta perhehoidosta (Valtiokonttorin ohjeiden perusteella korvattava)
- omaishoidon tukeen kuuluvista palveluista
- liikkumista tukevista palveluista, jotka on myönnetty sosiaalihuoltolain 23 §:n nojalla
- sairaanhoitopalveluista, jotka säädetty Terveydenhuoltolain 24 §:ssä

Sotainvalideilta, joiden haitta-aste on vähintään 20 %

- pitkäaikaisesta laitoshoidosta
- lyhytaikaisesta kuntouttavasta laitoshoidosta

1.8 Rintamaveteraanit

Keski-Suomen hyvinvointialue ei peri asiakasmaksuja rintamaveteraaneilta sosiaali- ja terveyspalveluista.

Keski-Suomen hyvinvointialue perii korvaukset alla mainituista järjestämistään palveluista Valtiokonttorilta (Valtiokonttorin Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut-ohjekirje hyvinvointialueille 2025 VK/48164/00.00.00.01/2024) (Valtiokonttorin ohje hyvinvointialueille vuodelle 2025 VK/55558.00.00.00.01/2024).

Laki rintamaveteraanin kuntoutuksesta 1184/1988 ja 54/2019 (rintamaveteraanit).

- kotihoidosta, kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta
- kotiin annettavista ateriapalveluista ja tukipalveluista (tukipalveluja esim. turvapuhelin-, asiointi-, kauppa-, saattaja-, kylvytys-, siivous- ja pyykki- vaatehuoltopalvelu sekä apteekin lääkkeiden annosjakelupalvelu)
- sosiaalihuoltolain mukaisesta liikkumista tukevasta palvelusta
- omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta
- sosiaalihuoltolain mukaisen pitkäaikaisen asumispalvelun hoivasta/huolenpidosta ja aterioista
- perhehoitolain mukaisesta pitkäaikaisesta perhehoidosta
- terveydenhuoltolain 29 §:n mukaisesta lääkinnällisestä kuntoutuksesta

1.9 Etäpalveluista perittävät maksut

Terveystenhuollon ja sosiaalihuollon puhelut

Perusterveydenhuollossa hoitoa koskevat puhelut ovat asiakkaalle maksuttomia.

Erikoissairaanhoidon lääkäreiden hoitopuhelusta, jossa asiakkaan erikoissairaanhoidon hoidon tarve täytetään ja potilas saa hoito-ohjeita tai selvityksen tehdyistä tutkimuksista, voidaan periä asiakkaalta maksu. Erikoissairaanhoidon hoitopuhelulla korvataan vastaanottokäynti ja se kerryttää asiakkaan maksukattoa.

Erikoissairaanhoidon hoitopuhelusta ei peritä käyttämättä jätetyn palvelun maksua.

Lisäksi sosiaalihuollon alaisten palveluiden osalta esim kotihoidon etähoivaa koskevat puhelut ovat maksullisia.

Etävastaanotto

Etäpalveluilla tarkoitetaan sosiaali- ja terveystenpalveluissa sitä, että asiakkaan hoivaa, potilaan tutkimista, diagnostiikkaa, tarkkailua, seuranta, hoitamista, hoitoon liittyvät päätöksiä tai suosituksia voidaan tehdä etävastaanotolla älylaitteen esimerkiksi videon tai puhelimen välityksellä, ja niiden avulla välitettyihin tietoihin ja dokumentteihin pohjautuen.

Etävastaanotto korvaa perinteisen lähipalveluna tuotetun vastaanoton ja etävastaanotosta peritään sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa asiakkaalta vastaava maksu kuin lähipalveluna tuotetusta vastaanotosta.

Etävastaanoton varatusta ja käyttämättä jätetystä ajasta voidaan periä käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu (ns. sakkomaksu) samoin kuin vastaavista käyttämättä jätetyistä sakkomaksun piiriin kuuluvista normaaleista palveluista.

Sosiaalihuollon alaisten palveluiden osalta esim kotihoidon etähoivaa koskevat puhelut ovat maksullisia.

1.10 Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu

Asiakasmaksulaki 3 §.

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta peritään 18 vuotta täyttäneiltä 73,70 €, mikäli asiakas on ilman hyväksyttävää syytä jättänyt saapumatta varatulle vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön; eikä asiakas tai hänen edustajansa ole ennalta peruuttanut vastaanottoaika tai palvelua.

Maksu peritään ennalta peruuttamattomista terveydenhuollon palveluista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon lyhytaikaisesta hoito- tai asumispalvelusta. Maksu peritään myös muutoin asiakkaalle maksuttomista palveluista.

Lisäksi maksun saa kuitenkin periä vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja hyvinvointialue on varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä tässä tarkoitettu maksu sekä antanut ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta. Maksun perimistä sekä ajan tai paikan peruuttamista koskevat tiedot on annettava siten että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön.

Maksun saa periä myös siinä tilanteessa, että hyvinvointialueen hoitoyksikkö on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut asiakkaalle vastaanottoajan tai paikan lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalveluun. Tällöin maksun periminen edellyttää, että käyttämättä jätetystä palvelusta perittävästä maksusta tehdään ilmoitus ja ohjeet annetaan kirjallisesti, ja että asiakasta tai tämän edustajaa muistutetaan asiakkaalle varatusta ajasta tai paikasta.

1.11 Palvelun keskeytyksen vaikutus maksuun

Asiakasmaksulaki 10 k §.

Hyvinvointialue perii jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta, pitkäaikaisesta asumispalvelusta, pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta ja pitkäaikaisesta perhehoidosta maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä.

Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

Ateriapalvelumaksut laskutetaan toteutuman mukaan.

Mielenterveys- ja päihdeasumispalveluiden ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja yhteisöllisessä asumisessa maksua ei peritä suunnitelluissa poissaoloissa muulta kuin lähtöpäivältä.

2. Terveysthuollon asiakasmaksut

2.1. Lääkäripalvelujen maksut

Asiakasmaksulaki 5 § 1 a. Asiakasmaksuasetus 7 §.

Sote-aseman lääkäripalvelumaksu 30,20 €/ käynti

- Maksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käynniltä Keski-Suomen hyvinvointialueen sote-asemilla kalenterivuoden aikana.
- Lääkärikäynnin maksua 30,20 € /käynti ei peritä, kun lääkäri lähettää potilaan käynniltä päivystyspoliklinikalle saman päivän aikana ja saman tulostyyn vuoksi. Maksuttomuus edellyttää lääkärin lähetystä.
- Mikäli Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakkaalla on voimassa oleva toimeentulotuen päätös (mukaan lukien perustoimeentulotuki, ehkäisevä toimeentulotuki, täydentävä toimeentulotuki), voidaan sote-aseman lääkärikäynnin maksu jättää perimättä asiakkaan esittäessä vastaanotolla asioidessaan voimassa olevan toimeentulotuen päätöksen.

2.2 Kiirevastaanoton maksut

Asiakasmaksulaki 5 § 1 a. Asiakasmaksuasetus 7 §.

Sote-aseman kiirevastaanoton käyntimaksu 41,40 € / käynti

- Käyntimaksu peritään yli 18 vuotta täyttäneiltä arkisin klo 20–08 välillä tapahtuvasta käynnistä.
- Käyntimaksu peritään lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä sote-asemilla, joissa kiirevastaanottoa edellä mainittuina aikoina järjestetään.
- Käyntimaksu 41,40 €/käynti peritään myös henkilöltä, joka on jo maksanut kolme 30,20 €:n suuruista lääkäripalvelumaksua.
- Jos potilas kiirevastaanotolla käydessä lähetetään jatkohoitoon erikoissairaanhoidon yksikköön, häneltä ei peritä kiirevastaanoton maksua.

- Jos potilas kiirevastaanotolla suoritetun tarkastuksen jälkeen otetaan välittömästi yksikön osastolle hoidettavaksi, häneltä ei peritä kiirevastaanoton maksua vaan lyhytaikaisen laitoshoidon maksu.

Lääkärikäynnin maksu peritään myös todistus-/lausuntokäyntien yhteydessä.

2.3 Päivystyspoliklinikkakäynnin maksut

Asiakasmaksuasetus 8 §.

Päivystyspoliklinikkakäynnin käyntimaksu 71,30 € / käynti

Kaikkien ammattilaisten erikoissairaanhoidon vastaanotot ovat maksullisia. Sosiaalipäivystyksen käynnit ovat maksuttomia ympäri vuorokauden.

2.4 Hoitajan hoitovastaanotot

Perusterveydenhuollon sairaanhoitajan, terveydenhoitajan ja kättilön vastaanotot ovat maksuttomia, kun hoitovastuu on hoitajalla. Mikäli vastaanottotapahtuma muuttuu lääkärin vastuulle, peritään lääkäripalvelumaksu kappaleen 2.1.1 mukaisesti.

Mikäli rokottamisen tarve johtuu vapaa-ajan matkailusta, maksua ei peritä toimenpiteestä ja rokottamista varten varatusta käynnistä, mutta potilaan tulee itse hankkia rokoteaine apteekista. Tällaisia vapaa-ajan matkailuun liittyviä potilaan itsensä hankittavia rokoteaineita ovat esimerkiksi keltakuumerokote, rokote Japanin aivotulehdusta vastaan, matkaa varten tarvittava lavantautirokote.

2.5 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito

Asiakasmaksulaki 5 § 1a. Asiakasmaksuasetus 9 §, 9a §.

2.5.1 Perusmaksut

perusmaksu/suuhygienisti	14,80 € / käynti
perusmaksu/hammaslääkäri	19,10 € / käynti
perusmaksu/erikoishammaslääkäri	28,10 € / käynti

2.5.2 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan:

Vaativuusluokka: 0-2	12,30 €
Vaativuusluokka: 3-4	27,60 €

Vaativuusluokka: 5-7	54,70 €
Vaativuusluokka: 8-10	80,20 €
Vaativuusluokka: 11-	112,50 €

Toimenpiteiden vaativuusluokitusten sisältö löytyy esimerkiksi www.hyvil.fi -nettisivuilta.

2.5.3 Suun ja leukojen erikoissairaanhoidon tutkimus ja hoito

Soteyksikössä annettu suun erikoissairaanhoidon tutkimus ja hoito, jotka perustuvat Valtioneuvoston julkaisuun Yhtenäiset kiireettömän hoidon perusteet

71,30 € / käynti tai
233,80 € / käynti

2.5.4 Kuvantamistutkimukset

Hammasröntgen	12,30 €
Panoraamaröntgen	27,60 €
Suun- ja kasvojen alueen valokuvaus	27,60 €

2.5.5 Proteettiset toimenpiteet

Proteesin suuhun sovitus	80,20 €
Proteesin korjaus	54,70 €
Limakalvokantoinen hammasosaproteesi	268,30 €
Kruunut ja sillat hampaalta	268,30 €
Metallirunkoinen hammasosaproteesi	325,60 €

18-vuotta täyttäneiltä voidaan periä oikomislaitteista ja hammasproteettisista toimenpiteistä aiheutuvat hammastekniset kulut enintään todellisten kustannusten mukaisina, mikäli potilas ei ole suorittanut maksua suoraan valmistajalle.

Hammastekniset kulut voidaan periä myös alle 18-vuotiailta, mikäli oikomislaitteen häviäminen tai vahingoittuminen on aiheutunut käyttöohjeiden vastaisen menettelyn tai ilmeisen huolimattomuuden vuoksi.

2.6 Lääkinnällinen kuntoutus

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 29 §:ssä tarkoitetun lääkinällisen kuntoutuksen palvelut ovat maksuttomia.

2.6.1 Neuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus- ja kuntoutusohjaus

Asiakasmaksulain 5 §:ssä tarkoitettu neuvonta, sopeutumisvalmennus ja kuntoutusohjaus on asiakkaalle maksutonta.

2.6.2 Apuvälinepalvelut ja apuvälineet

Apuvälineet ja niiden sovitus, tarpeellinen uusiminen ja huolto ovat maksuttomia paitsi silloin, kun apuvälineen tarve aiheutuu työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (873/2015), sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (460/2016), potilasvahinkolain (585/1986) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista ei itsemaksavalta asiakkaalta.

Mikäli asiakas ei palauta apuvälinettä Keski-Suomen hyvinvointialueelle, voidaan asiakkaalta periä kohtuullinen korvaus palauttamatta jääneestä sekä rikkoutuneesta apuvälineestä. Korvausta peritään enintään hyvinvointialueelle aiheutuneen korjauskulun tai uuden vastaavan laitteen hankintahinnan suuruisena.

2.7 Terapiat

Asiakasmaksulaki 5 §. Asiakasmaksuasetus 7 §.

Terapia, kun kysymys ei ole sarjahoidosta 19,90 € / hoitokerta

- fysioterapia
- toimintaterapia
- neuropsykologinen kuntoutus
- ravitsemusterapia
- puheterapia
- jalkaterapia
- muusta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta tai terapiasta
- terapeutin suorittamat apuvälinearviokäynnit maksuttomia

2.8 Sarjassa annettava hoito

Asiakasmaksuasetus 11 §.

Sarjassa annettava hoito 19,90 € / hoitokerta

Maksu peritään, kun hoito toteutetaan samankaltaisena tai lähes samankaltaisena vähintään 3 kertaa ja hoitojen väliin jäävä aika ei ylitä kahta viikkoa, tai hoidollisista syistä hoito toistetaan harvemmin kuin kerran kahdessa viikossa.

- maksu peritään enintään 45 hoitokerralta/vuosi, jonka jälkeen maksuton

Sarjahoitomaksu voidaan periä:

- jatkuvasta dialyysihoidosta
- lääkinnällisestä kuntoutuksesta
- muusta vastaavasta hoidosta

Perusterveydenhuollossa annettu hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriöhoito, puheterapia sarjassa annettuna hoitona, sekä säde- ja sytostaattihoito on maksutonta

Mielenterveystyössä annettu sarjahoito kuten psykoterapia on maksutonta (HE 129/2020, asiakasmaksulaki 5 §)

2.9 Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti

Asiakasmaksuasetus 3 § 6 mom.

Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti 17,50 € / käynti

- kotiutumiseen liittyen 1-2 kotikäyntiä maksuttomia
- säännöllisen kotihoidon asiakkaalle maksuttomia
- apuvälinearviokäynnit maksuttomia
- kotona annettavasta sarjahoidosta peritään asiakasmaksuasetuksen 11§:n mukainen sarjahoitomaksu

2.10 Poliklinikkamaksu

Asiakasmaksuasetus 8 §.

Poliklinikkamaksu 71,30 € / käynti
Kaikkien ammattilaisten erikoissairaanhoidon vastaanotot ovat maksullisia.

Poliklinikkamaksu peritään myös todistus-/lausuntovastaanottojen yhteydessä. Mikäli potilas siirtyy poliklinikalla suoritetun tutkimuksen jälkeen välittömästi vuodeosastolle, häneltä peritään vain lyhytaikaisen laitoshoidon maksu.

Mikäli potilas käy saman terveysongelman hoitamiseksi samana päivänä saman erikoisalalan vastaanotolla useamman kerran, peritään vain yhdestä kerrasta maksu. Mikäli potilas käy vastaanotolla eri terveysongelman hoitamiseksi eri erikoisalalla, poliklinikkamaksu peritään normaalisti.

Poliklinikkamaksua ei peritä psykiatrisen avohoidon poliklinikkavastaanotoista.

Poliklinikkavastaanottojen osalta maksuttomia ovat:

- palliatiivisen keskuksen potilaiden ja heidän perheidensä sopeutumisvalmennus ja psykososiaalinen tuki (Asiakasmaksulaki 5 §)
- palliatiivisen poliklinikan hoitajan/lääkärin ensikäynti
- naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (SopS 53/2015) 25 artiklassa tarkoitettujen seksuaalisen väkivallan uhreja varten perustettujen tukikeskusten tarjoamat palvelut (Asiakasmaksulaki 5 §)
- päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta (Asiakasmaksulaki 5 §)

Poliklinikkakäynnin/-vastaanoton asiakasmaksuun sisältyvät kaikki julkisen terveydenhuollon määräämät käyntiin liittyvät röntgen- ja laboratoriotutkimukset (myös ennen käyntiä ja käynnin jälkeen).

Jos potilas on hoidettavana oman hyvinvointialueen omissa laitoshoidon yksiköissä ja käy hoitojakson aikana tutkittavana tai hoidettavana poliklinikalla, ei poliklinikkakäynnistä potilaalta peritä maksua.

Jos potilas erikoissairaanhoidon poliklinikalla suoritettujen tutkimusten jälkeen otetaan välittömästi sairaalaan hoidettavaksi, peritään häneltä poliklinikkamaksun sijasta lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu. Säännöstä sovelletaan koko Keski-Suomen hyvinvointialueella potilaan siirtyessä avohoitoyksiköstä välittömästi laitoshoitoyksikköön.

Potilaalle maksuttomia ovat myös triage-käynnit.

2.11 Päiväkirurginen käynti

Asiakasmaksuasetus 8 a §.

Poliklinikkamaksu päiväkirurgia

233,80 € / käynti

Päiväkirurginen asiakasmaksu peritään asiakkaalta aina, kun leikkaustoimenpide on ennalta suunniteltu toteutettavaksi päiväkirurgisena (tulo- ja lähtöpäivä samat, potilas saa yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäisesti annettavaa lääkitystä). Jos potilas päiväkirurgisen tai lyhytjälkihoitoisen kirurgian toimenpiteen jälkeen otetaan hoidettavaksi sairaalan vuodeosastolle, peritään leikkaustoimenpidepäivältä päiväkirurgian maksu ja seuraavilta hoitopäiviltä vuodeosastohoidon maksu. Mikäli soteyksikön vuodeosastopotilas käy päiväkirurgisessa toimenpiteessä, toimenpidepäivältä ei peritä lyhytaikaisen laitoshoidon maksua vaan päiväkirurgisen käynnin maksu.

2.12 Erikoissairaanhoidon hoitopuhelu

Erikoissairaanhoidon vastaanottokäynnin korvaava lääkärin hoitopuhelu
71,30 € /puhelu

Hoitopuhelu on terveydenhuollon lääkärin ja potilaan välinen puhelu, jossa potilaan erikoissairaanhoidon hoidon tarve täytetään, potilas saa hoito-ohjeita tai selvityksen tehdyistä tutkimuksista jatkohoito-ohjeineen. Hoitopuhelulla korvataan vastaanottokäynti ja se kerryttää maksukattoa. Hoitopuhelu on maksuton lakisääteisesti maksuttomaksi määriteltujen tutkimusten ja hoitojen yhteydessä.

Hoitopuhelu on maksuton muun muassa:

- alle 18-vuotiailla
- raskaana olevien päihteidenkäyttäjien neuvola- ja äitiyspoliklinikkapalveluissa
- seksuaalisen väkivallan uhreilla, kun tutkimus tai hoitotoimenpiteet liittyvät seksuaalisen väkivallan aiheuttamien somaattisten tai psyykkisten ongelmien hoitoon
- sotainvalideilla ja rintamaveteraaneilla
- psykiatrisen avohoidon potilailla
- kehitysvammahuollon hoitopuheluissa
- lääkinnällisen kuntoutuksen potilailla
- yleisvaarallisten ja valvottavien tartuntatautien hoidossa

Maksuttomia puheluja ovat lisäksi esimerkiksi seuraavat:

- Ajanvaraus- ja -vaihtopuhelut
- Jos potilas kutsutaan puhelun perusteella päivystyskäynnille
- Väliverikokeisiin liittyvät puhelut
- Kun potilaalle soitetaan osastojakson tai poliklinikkakäynnin yhteydessä otetuista tutkimustuloksista, jotka ovat valmistuneet vasta kotiin pääsyn jälkeen

- Toimenpiteen, käynnin tai vuodeosastojakson jälkeen ensimmäisen vuorokauden aikana tapahtuneet yhteydenotot
- MRSA-positiivisten potilaiden häättöhoidon jälkeiset seurantapuhelut
- Päivystysapuun soitetut puhelut
- Esikäyntiin (esimerkiksi toimenpidettä edeltävään esikäyntiin) liittyvät puhelut

2.13 Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset

Asiakasmaksuasetus 8 b §.

Lääkärin läheteellä tehty laboratorio- ja kuvantamistutkimukset ovat maksuttomia lukuun ottamatta suun terveydenhuollon kuvantamistutkimuksia, joista peritään kappaleen 2.2.4 mukainen maksu. Yksityislääkärin tai yksityisen terveydenhuoltoyksikön läheteellä tehtävistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista, jotka eivät ole osa muuta laskutettavaa hoitokäyntiä, voidaan periä enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia vastaava maksu.

2.14 Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito

Asiakasmaksuasetus 22 §

Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hyvinvointialueen hoito ja hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia. Hoito järjestetään sairaalassa tai sairaalasta uloskirjaamatta kotihoidossa / kotisairaalahoidossa.

Hengityshalvauspotilaan hoito tulee järjestää uuden vammaispalvelulain (675/2023) voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten perusteella kolme vuotta tämän lain voimaan tulosta, kuitenkin enintään siihen asti, kun hengityshalvauspotilaan palvelut päätetään henkilön omasta pyynnöstä järjestää aiemmin muulla tavalla. Kun hengityshalvauspotilaan hoito järjestetään uuden vammaispalvelulain (675/2023) voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten perusteella, hoito ja ylläpito sekä hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia, ja ylläpitokorvausta on maksettava samoin perustein kuin ~~uuden~~ vammaispalvelulain (675/2023) voimaan tullessa. Tältä ajalta ei ole oikeutta saada vammaispalvelulain 33 §:ssä tarkoitettua taloudellista tukea.

Vammaispalvelulain (675/2023) 33 §:n 1 momentissa tarkoitettulle hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle annettava hoito, ylläpito terveydenhuollon laitoshoidon aikana sekä hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia (asiakasmaksulaki 5 §).

2.15 Maksu lääkärintodistuksesta/lausunnosta

Asiakasmaksulaki 5§ 1 d. Asiakasmaksuasetus 23 §.

2.15.1 Maksulliset todistukset

Erikoissairaanhoidosta annetut todistukset 60,60 € / todistus

Perusterveydenhuollosta annetut hoitoon liittymättömät todistukset
60,60 € / todistus

Maksu peritään perusterveydenhuollossa esimerkiksi seuraavista hoitoon liittymättömistä lääkärin ja hammaslääkärin todistuksista:

- C-todistus hoitotuen/vammaistuen hakemista varten
- T-todistus (todistus terveydentilasta)
- Perusterveydenhuollon B-lausunto/todistus etuuden hakemista varten (esim. eläkkeet, kuntoutustuki)
- Muut lausunnot etuuden hakemista varten
- E-lausunto
- Todistus muuhun kuin lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
- Todistus vapaaehtoista asevelvollisuutta varten
- Uusintatarkastuslausunto palveluskelpoisuudesta, mikäli puolustusvoimat ei ole määrännyt asiakasta palveluskelpoisuustutkimukseen.
- Todistus asunnonhakua varten
- Todistus asumispalvelupaikan hakemista varten
- Todistus verotusta varten
- Todistus autoveron alennusta varten
- Todistus terveydentilasta ulkomaille lähtöä varten
- Harrastuksiin liittyvät lääkärinlausunnot (purjelento, sukellus, laskuvarjohyppy jne.)
- Todistus veripalvelua varten
- Todistus kertausharjoituksesta vapauttamiseksi
- HIV-todistus viisumia varten
- Keltakuume- ja muu rokotustodistus Maksu peritään kaikilta keltakuumerokotuksen saavilta riippumatta siitä, joudutaanko tekemään uusi rokotuskortti vai tehdäänkö merkintä jo olevaan rokotuskorttiin.
- Lausunto oikeustoimikelpoisuudesta tai muu lausunto oikeudenkäyntiä varten asiakkaan itsensä tai hänen edustajansa pyytämänä
- Muut asiakkaan tai hänen edustajansa pyytämät todistukset ja lausunnot terveydentilasta

Valmiiksi laadituista todistuksista ja lausunnoista peritään maksu, vaikka asiakas myöhemmin peruisi todistus-/lausuntopyyntönsä. Lausunto- ja todistusmaksut eivät kerrytä maksukattoa. Todistusmaksun lisäksi peritään vastaanotosta/etävastaanotosta asiakasmaksu samoin perustein kuin muistakin vastaanotoista.

2.15.2 Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittava lääkärintodistus

Ajokorttitodistus

72,80 € / todistus

Todistusmaksun lisäksi peritään vastaanotosta/etävastaanotosta asiakasmaksu samoin perustein kuin muistakin vastaanotoista. Ajokorttitodistuksen hinta peritään sekä erikoissairaanhoidossa että perusterveydenhuollossa annetuista todistuksista.

2.15.3 Maksuttomat todistukset

Seuraavat hoitoon liittyvät todistukset ja lausunnot ovat perusterveydenhuollossa maksuttomia:

- Perusterveydenhuollon B-lausunto/todistus (esim. erityiskorvattavia lääkkeitä, sv-päivärahaa, kuntoutusta tai psykoterapiaa varten)
- Joukkorokotustodistus
- Neuvola- ja kouluterveydenhuollon todistukset (esim. jälkitarkastustodistus äitiyspäivärahaa varten)
- Kutsuntatarkastustodistus = lääkärinlausunto puolustusvoimia varten
- Uusintatarkastuslausunto palveluskelpoisuudesta, mikäli puolustusvoimat on määrännyt/lähettänyt asiakkaan palveluskelpoisuustutkimukseen

Seuraavat hoitoon liittyvät todistukset ja lausunnot ovat perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa maksuttomia:

- A-todistus (esim. todistus työnantajalta haettavaa sairauslomaa varten, todistus työnantajaa varten lapsen sairaudesta tilapäistä hoitovapaata varten).
- Kuolintodistus
- Matkatodistus/koulukyytilausunto sairauden perusteella
- Todistus koululiikuntaa/kouluruokailua varten
- Todistus potilaan kuljetuksesta = matkatodistus
- Todistus lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineistä
- Todistus isyysveritutkimuksen suorittamisesta
- Todistus veteraanien kuntoutushakemusta varten

- Todistus toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten
- Todistus sairaanhoidon vuoksi tarpeellisen lääkinnällisen toimenpiteen suorittamista varten (esim. raskauden keskeyttäminen ja sterilointi)
- Todistus työttömän terveystarkastuksesta, joka on ELY:lle/työvoimaviranomaiselle viranomaisen pyynnöstä annettava todistus
- Viranomaisen pyytämä lääkärinlausunto (esim. holhous- tai lastensuojeluasioissa)

Vastaanottokäynnin / etävastaanoton asiakasmaksu peritään samoin perustein kuin muistakin vastaanotoista, vaikka todistuspäätöstä ei yllä mainituissa kohdissa peritä.

2.16 Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu

Asiakasmaksulaki 13 §.

Henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa tai jota ei rinnasteta kunnan asukkaaseen, peritään enintään palvelusta hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun, jollei Suomessa sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

- 1) tartuntatautilain 44 §:ssä (kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluva rokotus), 45 §:n 1 momentissa (valtionneuvoston päättämä yleinen vapaaehtoinen rokotus) ja 47 §:ssä (pakollinen rokotus) tarkoitetuista rokotuksista
- 2) yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi annettavasta tutkimuksesta ja terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettu kiireellisestä hoidosta sekä yleisvaarallisen tartuntataudin hoitoon määrättyistä lääkkeistä
- 3) raskaana olevan HIV-positiivisen henkilön tutkimuksesta, hoidosta ja hoitoon määrättyistä lääkkeistä.

Edellä mainitut 1-3 kohdat eivät koske henkilöä, jonka oleskelu Suomessa on tarkoitettu tilapäiseksi tai joka saa kustannuksiin korvausta muun lain nojalla tai vakuutuksen perusteella.

2.17 Muiden kuin valtakunnalliseen rokotusohjelmaan kuuluvien rokotteiden antaminen

Maksua ei peritä rokottamisesta ja rokoteaineista, mikäli rokottaminen perustuu kansalliseen rokotusohjelmaan tai kyse on lääkärin määräykseen perustuvasta

perussairauden vuoksi tarpeellisesta rokottamisesta (ts. kun rokottaminen kuuluu potilaan sairauden hoitoon).

Mikäli rokottamisen tarve johtuu vapaa-ajan matkailusta, maksua ei peritä toimenpiteestä ja rokottamista varten varatusta käynnistä, mutta potilaan tulee itse hankkia rokoteaine apteekista. Tällaisia vapaa-ajan matkailuun liittyviä potilaan itsensä hankittavia rokoteaineita ovat esimerkiksi keltakuumerokote, rokote Japanin aivotulehdusta vastaan, matkaa varten tarvittava lavantautirokote

3. Lyhytaikaisen laitoshoidon maksut

3.1 Lyhytaikainen laitoshoido

Asiakasmaksulaki 5 § 1b. Asiakasmaksuasetus 12 §.

Hoitopäivämaksu lyhytaikainen laitoshoido 71,50 € / hoitopäivä

Hoitopäivämaksu lyhytaikainen laitoshoido, psykiatrian toimintayksikkö
32,80 € / hoitopäivä

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu on sekä yleissairauksien osastolla että psykiatrian osastolla 26,80 € / hoitopäivä.

Lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksua ei peritä mielenterveyslaissa tarkoitetun tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua henkilöä ei tarkkailun perusteella määrätä tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Vastasyntyneiden osastolla tapahtuva lapsen vuodeosastohoito on maksutonta, mikäli lapsen äiti on samanaikaisesti osastohoidossa.

Maksuja ei peritä soteasemalla, sairaalassa tai sen toimintayksikössä alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

3.2 Laitospäihdekuntoutuksen maksu

Asiakasmaksulaki 4 § ja 5 § 1b. Asiakasmaksuasetus 12 §.

Lyhytaikainen laitospäihdekuntoutus 32,80 € / hoitopäivä

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu on
26,80 €/hoitopäivä

3.3 Päivä- ja yöhoidon maksu

Asiakasmaksulaki 5 § 1 b. Asiakasmaksuasetus 13 §.

Päivä- ja yöhoidon maksu 32,80 €/ vrk

Päivä- ja yöhoidon maksu peritään hyvinvointialueen sairaalapalveluiden yksikössä, sosiaalihuollon laitoksessa tai muussa toimintayksikössä hoidettavana vain joko päivällä (päivähoito) tai yöllä (yöhoito) olevalta.

Päivä- ja yöhoidon maksua ei peritä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/77) tarkoittamasta erityishuollosta, polikliinisesta päihdehuollosta eikä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 22 §:n 2 momentissa tarkoitetusta suojatyöstä.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta sote-asemalla, sairaalassa tai sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

3.4 Kuntoutushoidon maksu

Asiakasmaksulaki 5 § 1 b. Asiakasmaksuasetus 14 §.

Kuntoutushoidon maksu 24,60 € / hoitopäivä

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta sote-asemalla, sairaalassa tai sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Vammaispalvelulain (675/2023) 2 §:ssä tarkoitetulle vammaiselle henkilölle ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977) tarkoitetussa erityishuollossa olevalle henkilölle terveydenhuoltolain 29 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettuna laitoshoidona annetusta kuntoutushoidosta peritään 24,60 €/ hoitopäivä.

3.5 Kotisairaalahoido (määräaikainen tehostettu kotisairaanhoito)

Asiakasmaksuasetus 3 § 5 mom., 13 §.

Lääkärin/hammaslääkärin kotikäynti 27,60 € / käynti

Muun henkilön suorittama kotikäynti 17,50 € / käynti

Peritään kolmelta ensimmäiseltä käynniltä / vrk

Maksua ei peritä:

- kun asiakas on säännöllisen kotihoidon asiakas
- kun asiakas on lyhytaikaisessa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa tai
- ympärivuorokautisessa asumispalvelussa

- tilapäisen kotisairaalahoidon kestäessä yli kaksi (2) kuukautta (asiakasmaksulaki 7 c §)

Tilapäisen kotisairaalahoidon kestäessä yli kaksi (2) kuukautta (asiakasmaksulaki 7 c §) asiakasmaksuihin sovelletaan säännöllisen kotihoidon maksuja, jolloin kotisairaalamaksut muuttuvat kotona annetun palvelun hoitotuntien ja asiakkaan maksukyvyyn mukaiseksi kuukausimaksuksi. Maksukaton täyttymisen jälkeen tilapäinen kotisairaalahoido on asiakkaalle maksuton. Kotisairaalahoidosta potilaalta perittävä maksu sisältää:

- kotisairaalan henkilökunnan käynnit
- lääkehoidon, jota tarvitaan potilaan akuutin kotisairaalan johtaneen sairauden takia esim. suonensisäinen antibiootti- tai muu lääkehoito, akuuttiluonteinen kipulääkitys.
- potilaan tarvitsemat hoitotarvikkeet ja apuvälineet samalla tavalla kuin niitä annetaan muillekin kotihoidossa oleville (vaipat, avannevälineet, haavanhoitotarvikkeet jne.)
- kotisairaalan lääkärin määräämät laboratorio-, röntgen- ym. tutkimukset
- kotisairaalan lääkärin määräämät vitamiini-, neste- ja ravintovalmisteet, jotka annostellaan suonensisäisesti tai lihakseen pistettynä

Kotisairaalahoidosta perittävä maksu ei sisällä:

- potilaan pysyvää lääkitystä (ennen kotisairaalahoidoa aloitettuja reseptilääkkeitä, kotisairaalahoidon aikana määrättävää uutta pitkäaikaiseksi tai pysyväksi jäävää lääkitystä, tai muuta kuin edellä tarkoitettua kotisairaalamaksuun sisältyvää lääkitystä)
- muita kuin kotisairaalan lääkärin määräämiä laboratorio-, röntgentutkimuksia
- tutkimuksia sairaalan poliklinikalla tai sote-aseman palveluissa
- kuljetuksia sairaalasta kotiin eikä muitakaan kotisairaalahoidon aikana tapahtuvia kuljetuksia

4. Kotona annettava palvelu ja asumispalvelu

4.1 Tilapäiset ja lyhytkestoiset kotiin annettavat palvelut

Asiakasmaksuasetus 3 §-5mom.

Kotihoidon kuntouttava arviointijakson maksu määräytyy säännöllisen kotihoidon maksun mukaisesti, vaikka palvelu edelleen määräaikainen.

Lääkärin/hammaslääkärin kotikäynti	27,60 € / käynti
Tilapäinen kotihoito	
Peritään kolmelta ensimmäiseltä käynniltä / vrk	17,50 € / käynti
Tilapäinen kotisairaanhoito	
Peritään kolmelta ensimmäiseltä käynniltä / vrk	17,50 €/ käynti

4.2 Lapsiperheiden kotipalvelu

Asiakasmaksulaki 10 c §, 10 e §, 10 f §, 10 g § ja 10 i § ja asiakasmaksuasetus

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain (1301/2014) 18 a §:n (790/2022) mukaista toimintaa. Kotipalvelua voi saada palvelusetelillä, hyvinvointialueen ostopalveluna tai omana toimintana.

- Palvelusetelille on määriteltä vähimmäis- ja enimmäistuntiarvot. Ilta-, viikonloppu- ja yötuntien osalta palvelusetelin arvo on määriteltä erikseen.
- Oman kotipalvelun ja palvelusetelin omavastuuosuus arkipäivien tuntihinta on enintään 11.00 € / tunti.
- Hyvinvointialueen hallitus hyväksyy kulloinkin voimassa olevat oman ja ostopalvelun tuntihinnan sekä palvelusetelin minimi- ja enimmäisarvot.
- Kotipalvelun kestäessä alle 8 viikkoa määritellään tuntihinta asiakasmaksulain (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 1201/2020, Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön ilmoitus eräistä indeksillä tarkistetuista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1044/2023) mukaisen tulorajan mukaan. Maksun suuruuteen vaikuttavat perheen kuukausitulot, perheen koko, myönnetty tuntimäärä ja palvelun toteuttamisen ajankohta.
- Kotipalvelun kestäessä yli 8 viikkoa määritellään henkilökohtainen tuntihinta prosenttiperusteisen kuukausimaksutaulukon mukaan.

Maksu määräytyy asiakasmaksulain mukaisen taulukon perusteella asiakasmaksulain 10 f §:n mukaan huomioon otettavista tuloista. Tuloista tehdään asiakasmaksulain 10 g §:n mukaiset vähennykset. Tuloiksi ei lasketa tiettyyn tarkoitukseen maksettavia tukia esimerkiksi asumistukea, lapsilisää, lasten kotihoidon tukea ja opintorahaa.

Kotipalvelun omavastuumaksun suuruuteen vaikuttaa perheen kuukausitulot- ja menot sekä perheen koko, käytetty tuntimäärä ja palvelun toteuttamisen ajankohta.

Kotipalvelun maksua ei peritä, jos perheen tulot jäävät alle tulorajan. Maksun määrittelyssä on mahdollisuus käyttää yksilökohtaista harkintaa.

Tulorajataulukko

Perheenjäsenten lukumäärä	Maksuttomuuden yläraja/kk
1	699 €
2	1290 €
3	2025 €
4	2503 €
5	3030 €
6	3481 €
Korotus/lisähenkilö	416 €

Kun henkilömäärä on suurempi kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 416 eurolla ja maksuprosenttia alennetaan yhdellä prosenttiyksiköllä jokaisesta seuraavasta henkilöstä.

Jatkuvasti ja säännöllisesti kotiin annettavista palveluista peritään palvelumäärän, asiakkaan maksukyvyn ja perheeseen mukainen tuntimaksu. Tuntimaksu lasketaan myönnettyjen palvelutuntien perusteella. Lapsiperheiden kotipalvelu katsotaan pitkäaikaiseksi palveluksi silloin, kun asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta. Asiakkaalle myönnetyn kotipalvelun yhteen laskettujen tuntihintojen summa kuukaudessa saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista.

Perheen henkilömäärä / Palvelutunnit kuukaudessa 4 tuntia tai vähemmän	Maksuprosentti perheen koon mukaan					
	1 henkilö	2 henkilöä	3 henkilöä	4 henkilöä	5 henkilöä	6 tai enem- män
	8	7	6	6	6	6
5	10	8,75	7,5	7,5	7,5	7,5
6	12	10,5	9	9	9	9
7	14	12,25	10,5	10,5	10,5	10,5
8	16	14	12	12	12	12
9	17	14,75	12,5	12,5	12,5	12
10	18	15,5	13	13	13	12
11	19	16,25	13,5	13,5	13,5	12

12	20	17	14	14	14	12
13	21	17,75	14,5	14,5	14	12
14	22	18,5	15	15	14	12
15	23	19,25	15,5	15,5	14	12
16	24	20	16	16	14	12
17	24,5	20,5	16,5	16	14	12
18	25	21	17	16	14	12
19	25,5	21,5	17,5	16	14	12
20	26	22	18	16	14	12
21	26,5	22,5	18,5	16	14	12
22	27	23	19	16	14	12
23	27,5	23,5	19	16	14	12
24	28	24	19	16	14	12
25	28,5	24	19	16	14	12
26	29	24	19	16	14	12
27	29,5	24	19	16	14	12
28	30	24	19	16	14	12
29	30,5	24	19	16	14	12
30	31	24	19	16	14	12
31	31,5	24	19	16	14	12
32	32	24	19	16	14	12
33	32,5	24	19	16	14	12
34	33	24	19	16	14	12
35	33,5	24	19	16	14	12
36	34	24	19	16	14	12
37	34,5	24	19	16	14	12
38 tai enemmän	35	24	19	16	14	12

Maksuprosenttitaulukko

Kun asiakas saa kotipalvelua hyvinvointialueen omana toimintana tai ostopalveluna, hän saa maksua koskevan laskun. Lisäksi hän saa palvelupäätöksen, joka sisältää maksukyvyyn mukaan määräytyvästä maksusta tehdyn päätöksen. Kun asiakkaalle myönnetään palveluseteli, saa hän palvelupäätöksen ja palvelusetelipäätöksen. Asiakas valitsee palvelusetelituottajan. Jos myönnetty palvelusetelin arvo ei kata palveluntuottajan tuntihintaa, jää omavastuuosuus eli ylimenevä osa asiakkaan itsensä maksettavaksi.

4.3 Tukipalvelut aikuisten kotiin annettavissa palveluissa ja iäkkäiden asumispalveluissa

Hyvinvointialue perii maksun asiakassuunnitelmaan sisältyvistä tukipalveluina järjestettävistä tai asumispalveluun liittyvistä ateria-, vaatehuolto-, hygienia-, siivous-,

turva-, asiointipalveluista, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävistä palveluista sekä muista vastaavista asumista tukevista palveluista.

Ympäri vuorokautiseen palveluasumiseen liittyvistä tukipalveluista ei peritä erillistä maksua.

Yhteisöllisen asumispalveluiden maksut ovat vertailtavissa kotihoidon ja muiden tukipalveluiden maksuihin.

4.3.1 Ateriapalvelu

Kotiin kuljetetusta ateriasta asiakkaalta peritään ateriamaksu, joka sisältää kuljetuksen osuuden maksusta.

Kotiin kuljetettu kylmä ateria	11,00 € / ateria
--------------------------------	------------------

4.3.2 Ateriamaksut toimintayksiköissä

Ateriapaketti on mahdollista niissä yksiköissä, joissa yhteisöllinen asuminen on ympärivuorokautisen asumisen yhteydessä.

Vuorokautinen ruokailu (kaikki päivän ateriat)	18,50 € / pv
--	--------------

Aamupala	2,00 € / kpl
----------	--------------

Lounas	7,00 € / kpl
--------	--------------

Päivällinen	6,10 € / kpl
-------------	--------------

Välipala/kahvi	1,40 € / kpl
----------------	--------------

Ilta-pala	2,00 € / kpl
-----------	--------------

Ateria (ns. linjastolounas) ympärivuorokautisen palveluyksikön/päivätoiminnan yhteydessä	7,00 € / kpl
--	--------------

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ateriapalvelumaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ateriamaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ateriakustannuksen mukaisesti.

4.3.3 Turvapalvelut

Turvapalvelun avulla asiakas saa apua yllättävään ja äkilliseen avuntarpeeseen. Palvelun avulla asiakas saa apua hätätilanteissa ympäri vuorokauden.

Turvapuhelin	50,00 € / kk
--------------	--------------

hälytysten vastaanoton ja laitteen huoltotyöt sekä auttamispalvelun.

Paikantava GPS-turvaranneke 60,00 € / kk

Sisältää laitevuokran, hälytysten valmiuden ylläpitämisen, hälytysten vastaanoton, huoltotyöt ja tarvittaessa lukittavan rannekkeen sekä auttamispalvelun.

Turvapuhelin sekä paikantava GPS-turvaranneke 70,00 € / kk

Paikantavan GPS-rannekkeen turvahälyttimen telakka/majakka (lisäosa, joka myönnetään tarvittaessa). 10,00 € / kpl /kk

Turvapuhelimen, GPS-rannekkeen tai lisälaitteen
asennusmaksu ja poishaku, sisältää myös avainboxin ja sen asentamisen ja poiston
yhteensä 70,00 €

Turvapuhelimen lisälaitteet alla mainitun taulukon mukaisesti

Lisälaitteet:	á-hinta € / kk
Ovihälytin/ älykäs oviturva	5
Lisäranneke	4
Kaulahihna	1
Ulkoinen äänenvahvistin/kuulolaite/turvapuhelimeen liitettävä kuulolaite	5
Savu/palovaroin	5
Häkäkaasuhälytin	8
Vammaispainike turvahälyttimeen	2
Kaatumisanturi	15
Paikantavan GPS-rannekkeen turvahälyttimen telakka/majakka	10

Kaatumisanturi 15,00 € / kk

Mikäli asiakkaalla on käytössä turvapuhelin, paikantava GPS-turvaranneke sekä lisälaitte esim. ovivahti, laskutetaan asiakkaalta paikantavan GPS-turvarannekkeen maksu 70,00 € / kk sekä lisälaitteet turvapuhelimen lisälaittehinnan mukaisesti.

Korvaus rikkoutuneesta tai kadonneesta turvapuhelimesta, GPS-rannekkeesta tai lisälaitteesta peritään asiakkaalta sen suuruisena, kuin hyvinvointialue maksaa hankkiessaan rikkoutuneen/hävinneen laitteen tilalle uuden vastaavan laitteen. Korvaus peritään näissä tilanteissa, vaikka palvelu päättyisikin.

Palvelua veloitetaan kokonaisina kuukausina. Palvelun aloituksen ajankohdalla ei ole vaikutusta kuukausimaksun suuruuteen. Aloituskuukaudelta maksu peritään täysimääräisenä. Palvelu päättyy sen kuun loppuun, kun laite palautetaan.

4.3.4. Ikääntyneiden päivätoiminta

Kuntouttava päivätoiminta on tavoitteellista ja määräaikaista toimintaa kotona asuville ikääntyneille, joiden toimintakyky on alentunut ja arjessa suoriutumisen ja/tai osallistumisen mahdollisuudet ovat heikentyneet. Ikääntyneiden kuntouttava päivätoiminta on asiakkaan toimintakykyä tukevaa toimintaa mm. liikuntaa ja erilaisia toimintatuokioita sekä sosiaalista kanssakäymistä. Palvelu sisältää ruokailun.

Kuntouttava päivätoiminta	18,50 €/kerta
Edestakainen kuljetus päivätoimintaan	10,50 €/kerta

Omaishoidon päivätoiminta on tarkoitettu omaishoidettaville ikääntyneille tai omaishoitoa vastaavassa tilanteessa oleville. Päivätoiminta tukee ikääntyneiden toimintakykyä ja kotona asumista sekä omaishoitajan jaksamista arjessa. Palvelu sisältää ruokailun.

Omaishoidon päivätoiminta	18,50 €/kerta
Edestakainen kuljetus päivätoimintaan	10,50 €/kerta

Etäpäivätoiminta on tavoitteellista, ääni- ja videovälitteistä pienryhmätoimintaa, jota suunnataan palvelutarpeen arvioinnin perusteella ikääntyneille tai omaishoitajille, joilla ilmenee psykososiaalisen tuen tarvetta.

Etäpäivätoiminta	8,00 € / kerta
------------------	----------------

Omaehtoisen kuntosaliharjoittelun lukukausimaksu, joka peritään kaksi kertaa vuodessa erillisillä laskulla	40,00 €/ lukukausi
--	--------------------

4.3.5 Muut tukipalvelut

Hygieniapalvelu

Hygieniapalvelua (suihkussa peseytymisen apu, tarvittaessa saunottaminen) järjestetään tukipalveluna henkilölle, jolla ei ole kotona asianmukaisia peseytymismahdollisuuksia, ja joka tarvitsee apua peseytymisessä eikä kodissa peseytyminen onnistu avustajankaan turvin.

Hygieniapalvelu (ei sisällä kuljetusta)	13,50 €/kerta
---	---------------

Edestakainen kuljetus 10,50 €/kerta

Säännöllisen kotihoidon asiakkailta ei peritä erillistä maksua kotona annettavasta hygieni-/kylvetyspalvelusta. Kylvetykseen käytetty aika huomioidaan säännöllisen kotihoidon palvelun määrässä ja kuukausimaksussa.

Siivouspalvelu

Palvelu myönnetään henkilölle, jonka toimintakyky on alentunut siten, että hän ei kykene huolehtimaan kodin ylläpitosiivouksesta tai hankkimaan sitä palveluntuottajilta.

Siivouspalvelusta perittävä asiakasmaksu 27,00 € /tunti

Vaatehuolto

Vaatehuollolla tarkoitetaan asukkaan pyykinpesua. Vaatehuoltoa voidaan järjestää tukipalveluna, jos henkilö ei toimintakykynsä vuoksi itse selviydy vaatehuollon tehtävistä eikä lähipiirillä ole mahdollisuutta tässä avustaa.

Vaatehuoltopalvelumaksu 27,00 € /tunti

Asiointipalvelu

Asiointiapu myönnetään varallisuusharkintaa käyttäen asiakkaille tukipalveluna, jos henkilö ei toimintakykynsä vuoksi itse selviydy asioinneista eikä lähipiirillä ole mahdollisuutta tässä auttaa, eikä asiointiapua ole vapaaehtoisten turvin mahdollista järjestää.

Asiointipalveluun luetaan mukaan saattajapalvelu terveydenhuollon palveluihin ja apu kauppaostosten teossa.

Asiointipalvelusta perittävä maksu 18,00 € / tunti

Asiointipalvelu pitää sisällään kuntien kauppapalvelun ja saattajapalvelun.

Asiakkaat ohjataan käyttämään ensisijaisesti kauppojen kotiinkuljetuspalveluja tai hankkimaan palvelu yksityisiltä palveluntuottajilta. Asiointipalvelua voidaan myöntää myös kauppapalveluna, jos asiakkaan kauppaostosten teko ei ole muulla tavoin mahdollista järjestää.

4.3.6 Lääkeautomaatit osana säännöllistä kotihoitoa ja yhteisöllistä asumista

Säännöllisen kotihoidon ja yhteisöllisen asumisen asiakkailla lääkeautomaattien lääkkeiden laittoon ja mahdollisiin hälytyskäynteihin käytetty aika huomioidaan säännöllisen kotihoidon palvelun määrässä ja kuukausimaksussa.

Rikkoutuneesta lääkeautomaatista voidaan periä asiakkaalta sen suuruinen maksu, kuin hyvinvointialue maksaa hankkiessaan rikkoutuneen/hävinneen laitteen tilalle uuden vastaavan laitteen. Korvausta peritään enintään hyvinvointialueelle aiheutuneen korjauskulun tai uuden vastaavan laitteen hankintahinnan suuruisena.

4.3.7 Avainboxin asentaminen kotihoidon asiakkaalle

Avainboxin asentaminen kotihoidon asiakkaalle kotihoidon käyntien toteuttamista varten sisältää avainboxin ja asennuksen sekä poiston. 30 € / kerta

4.4 Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien kotiin annetut psykososiaaliset tukikäynnit

Kun asiakas ei asu yhteisöllisessä asumisessa tai ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, ja hänen kotiinsa järjestetään ohjausta, neuvontaa ja psykososiaalisia tukikäyntejä, ovat tukikäynnit asiakkaalle maksuttomia. Tätä sovelletaan, jos palvelu on myönnetty sosiaalihuoltolain 21 §:ään tai terveydenhuoltolain 27 §:ään perustuen.

4.5 Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu

Peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu. Käytännössä matkahuollon linja-autotaksa/-maksu.

4.6 Tilapäinen /Lyhytaikainen perhehoito

Asiakasmaksulaki 2 §

Tilapäinen perhehoito (SHL) (Sisältää hoivan, ateriat ja asumiskulut)	38,00 €/hoitopäivä
Osavuorokautinen / päiväaikainen perhehoito (Sisältää hoivan ja hoidon aikaiset ateriat)	19,40 € / päivä tai yö

Mikäli asiakas tarvitsee välttämättä kuljetuksen päiväaikaiseen perhehoitoon, peritään kuljetusmaksu, edestakainen 10,50 €/kerta

Kotiin annettava perhehoito 19,40 / pv (7h)

4.7 Tilapäinen palveluasuminen (SHL:n mukainen)

Lyhytaikainen tilapäinen palveluasuminen
Maksu sisältää hoivan, ateriat ja asumiskulut 38,00 €/hoitopäivä

Osavuorokautinen palveluasuminen (päivä tai yö) 19,40 € / pv tai yö
Sisältää hoivan ja hoidon aikaiset ateriat

4.8 Omaishoitajan lakisääteinen vapaa

Omaishoitajan lakisääteinen vapaa 13,70 € / vrk
omaishoitajalaissa (973/2005) määritellyiltä vapaapäiviltä

Omaishoitajan vapaan aikaisen hoidon osalta maksua ei peritä alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta, kun kyse on hänen omaan kotiinsa järjestetystä omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta.

4.9 Omaishoitajaan rinnastettavan läheistään hoitavan henkilön vapaa (myönnetään harkinnalla)

Kun hyvinvointialue on järjestänyt sosiaalihuoltolain 27 b §:n nojalla, tuen tarpeessa olevalle henkilölle päivittäin sitovaa huolenpitoa antavalle omaiselle tai läheiselle vapaata, maksu on 13,70 € / vrk

4.10 Muut omaishoidon vapaat

Harkinnanvarainen vapaa raskaassa hoitotilanteessa oleville omaishoidettaville 2-4 hoitopäivä /kk 38,00 € / hoitopäivä

Omaishoidon virkistysvapaa 8,00 €/h

4.11 Kotihoidon kuntouttavan arviointijakso ja säännöllinen kotona annettava palvelu sekä yhteisöllinen asuminen

Asiakasmaksulaki 10 c §, 10 e §, 10 f §, 10 g § ja 10 i § ja asiakasmaksuasetus

Kotihoidon kuntouttava arviointijakson maksu määräytyy säännöllisen kotihoidon maksun mukaisesti.

Säännöllisen kotona annettavan palvelun maksu peritään silloin, jos asiakas saa kotisairaanhoidon/kotisairaalahoidon /kotihoidon palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta.

Em. palvelujen kuukausimaksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen keskimääräisten palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.

Asiakas maksaa vuokran erikseen vuokrasopimuksen perusteella vuokranantajalle ja voi lisäksi ostaa tukipalveluja kuten ateriapalveluja. Tukipalvelujen maksut ovat kappaleessa 4.3.

Tuetusta asumisesta ja yhteisöllisestä asumisesta voidaan periä maksu samoin perustein, mikäli palveluun kuuluu jatkuvasti ja säännöllisesti annettavaa kotihoitoa taikka muuta hoivaa ja huolenpitoa tai palvelu toteutuu yksikössä. Tuettuun asumiseen sisältyvästä tuesta ja ohjauksesta ei peritä maksua.

4.11.1 Säännöllisen kotona annettavan palvelun ja yhteisöllisen asumisen kuukausimaksutaulukko

Asiakkaan kuukausimaksu on enintään alla olevan maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista. Säännöllisen kotihoidon maksimituntihinta määritellään vuosittain. Sitä käytetään silloin kun asiakkaan tulojen mukainen maksu ylittää tuntihinnan. Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 416 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

1	Hlömäärä	Hlömäärä 2	Hlömäärä 3	Hlömäärä 4	Hlömäärä5	Hlömäärä 6
Bruttotuloista vähennettävä osuus (tuloraja)	699 €	1290 €	2025 €	2503 €	3030 €	3481 €
Palvelutunnit / kk	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus
4 tuntia tai vähemmän	8	7	6	6	6	6
5	10	8,75	7,5	7,5	7,5	7,5
6	12	10,5	9	9	9	9
7	14	12,25	10,5	10,5	10,5	10,5
8	16	14	12	12	12	12
9	17	14,75	12,5	12,5	12,5	12
10	18	15,5	13	13	13	12
11	19	16,25	13,5	13,5	13,5	12
12	20	17	14	14	14	12
13	21	17,75	14,5	14,5	14	12
14	22	18,5	15	15	14	12
15	23	19,25	15,5	15,5	14	12
16	24	20	16	16	14	12
17	24,5	20,5	16,5	16	14	12
18	25	21	17	16	14	12
Palvelutunnit / kk	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus
19	25,5	21,5	17,5	16	14	12
20	26	22	18	16	14	12
21	26,5	22,5	18,5	16	14	12
22	27	23	19	16	14	12
23	27,5	23,5	19	16	14	12
24	28	24	19	16	14	12
25	28,5	24	19	16	14	12
26	29	24	19	16	14	12
27	29,5	24	19	16	14	12
28	30	24	19	16	14	12
29	30,5	24	19	16	14	12
30	31	24	19	16	14	12
31	31,5	24	19	16	14	12
32	32	24	19	16	14	12
33	32,5	24	19	16	14	12
34	33	24	19	16	14	12
35	33,5	24	19	16	14	12
36	34	24	19	16	14	12
37	34,5	24	19	16	14	12
38 tai enemmän	35	24	19	16	14	12

Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrätessä käytetään maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

Säännöllisen kotihoidon asiakkailta ei peritä suunnitelmaan perustuvasta kuvapuhelusta ja laitteesta erillistä maksua. Asiakkaan ja hyvinvointialueen

ammattilaisen väliseen yhteydenottoon kuluva aika huomioidaan säännöllisen kotihoidon palvelun määrässä ja kuukausimaksussa.

Etähoiva

Etähoivan kuvapuhelinpalvelu ja seurantasoitot ovat osa säännöllisen kotihoidon palvelua ja etähoivan yhteydenottoon kuluva aika huomioidaan säännöllisen kotihoidon palvelun määrässä ja kuukausimaksussa luku 4.10.1

Korvaus rikkoutuneesta tai kadonneesta etähoivan laitteistosta peritään maksu asiakkaalta sen suuruisena, kuin hyvinvointialue maksaa hankkiessaan uuden vastaavan laitteen tilalle.

4.11.2 Säännöllisen kotona annettavan palvelun ja yhteisöllisen asumisen asiakasmaksussa huomioitavat tulot

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- laskennallinen metsätulo (tarkemmin asiakasmaksulaki 10 i §)
- opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin se säädetään veronlaiseksi tuloksi
- lasten kotihoidon tuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)
- elatusapu ja elatustuki
- elinkorko
- yli 20-vuotiaan kuntoutusraha
- Korkotulot huomioidaan silloin kun niiden yhteenlaskettu summa ylittää 20 euroa/ vuodessa
- Osinkotulot

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea). Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- vammaistuki
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus

- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä pitkäaikaisen asumispalvelun asiakkaalla perustuen asiakasmaksulakiin § 10 d)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

4.11.3 Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa ja yhteisöllisessä asumispalvelussa

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Kun asiakas on siirtymässä pitkäaikaiseen (yhteisölliseen) asumispalveluun, huomioidaan entisen asunnon todellisia kustannuksia enintään seuraavasti:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

4.12 Tukipalvelumaksut ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan maksu iäkkäiden yhteisöllisessä asumisessa

Ikääntyneiden yhteisöllinen asuminen on tarkoitettu henkilölle, joka tarvitsee soveltuvan asunnon sekä hoitoa, huolenpitoa ja apua päivittäisissä toiminnoissaan. Henkilön avuntarve on pääasiassa päiväaikaista. Iäkkäiden yhteisöllistä asumista toteutetaan asumisyksikössä, jossa asiakas asuu omassa vuokra-asunnossa saaden sinne tarvitsemansa hoivan, tukipalvelut ja osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Asumista tukevasta hoivasta peritään säännöllisen kotihoidon maksu.

Hybridiyksiköissä (sama yksikkö tuottaa sekä yhteisöllistä asumista että ympärivuorokautista palveluasumista) asuvalla yhteisöllisen asumisen asiakkaalla on mahdollisuus valita tukipalvelupaketti, joka sisältää turvapalvelut ja turvalaitteet, siivouksen joka toinen viikko siivoustarvikkeineen ja asukkaan tekstiilien vaatehuollon. Hybridiyksikössä tällöin asiakas ei maksa erillisistä tukipalveluista muuta kuin ateriat ja mahdollisen tarvikepaketin hinnan.

Yhteisöllisen asumisen tukipalvelut

Yksiköissä asuvalla yhteisöllisen asumisen asiakkaalla on mahdollisuus valita tukipalvelupaketti, joka sisältää sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan, siivouksen siivoustarvikkeineen ja asukkaan tekstiilien vaatehuollon.

Sosiaalista kanssakäymistä edistävä toiminta (SKET) 50,00 € / kk
(SKET-maksua ei peritä mielenterveys- ja päihdeasumispalveluiden asiakkaalta)

Siivouspalvelusta perittävä asiakasmaksu 54,00 € / kk

Pyykkikoneen käyttö yhteisöllisessä asumisessa 6,00 €/krt
(asiakas tai omainen käyttää yksikön konetta, ei peritä mielenterveys- ja päihdepalveluissa)

Vaatehuoltopalvelumaksu yhteisöllisessä asumisessa 35,00 €/kk

Tukipalvelupaketti 1 85,00 €/kk
sisältää siivouksen ja vaatehuollon

Tukipalvelupaketti 2 135,00 €/kk
sisältää sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan, siivouksen ja vaatehuollon

Tarvikepaketti 28,00 €/kk
(sis. Wc-/käsipyyhepaperit, roskapussit, peruspesuaineet,
ruokalaput)

Yhteisöllisen asumisen ateriat

Kotiin kuljetettu kylmä ateria	11,00 € / ateria
Ateria (ns. linjastolounas) ympärivuorokautisen palveluyksikön yhteydessä	7,00 €
Ateriapaketti (mahdollinen hybridiyksikössä)	18,50 €/ vrk
Aamupala	2,00 €/ kpl
Lounas	7,00 € / kpl
Päivällinen	6,10 € / kpl
Välipala/kahvi	1,40 € / kpl
Illtapala	2,00 € / kpl

4.13 Aikuisten sosiaalityön tilapäinen ja lyhytaikainen asumisen palvelu

Tilapäistä asumista järjestetään aikuisten sosiaalityössä henkilölle, joka erityisestä syystä tarvitsee asumisensa järjestämisessä hyvinvointialueen lyhytaikaista, kiireellistä apua (SHL muutos 790/2022, 21 §).

Tilapäisestä asumisesta voidaan periä lyhytaikaisen laitoshoidon maksu
30,70 €/ hoitopäivä

Tilapäisessä asumisessa asiakasmaksutasoja on asiakkaiden maksukyvyn mukaan neljä. Taso määritetään erillisen maksukykyselvityksen perusteella. Laskelmassa huomioidaan menona yksinasuvan perusosa, mikäli asiakas ostaa tilapäisessä asumisessa itse ruokansa. Mikäli ateriat sisältyvät tilapäisen asumisen palveluntuottaja hintaan, vähennetään asiakkaalta asiakasmaksua määrittäessä yksinasuvan perusosasta ateriaosuus 49 %.

Taso 1	30,70 €/ vrk
Taso 2	20,50 €/ vrk
Taso 3	12,00 €/ vrk
Taso 4	5,00 €/ vrk

5. Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon, pitkäaikaisen laitospalvelun ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksut

Maksu määräytyy tämän kappaleen mukaan, jos palvelu on järjestetty sosiaalihuoltolain tai terveydenhuoltolain nojalla.

5.1 Palvelun pitkäaikaisuus

Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen, pitkäaikainen perhehoito (SHL), pitkäaikainen laitospalvelu/hoito on kyseessä silloin, jos ympärivuorokautisen palveluasumisen, perhehoidon, laitospalvelun/hoidon arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta.

5.2 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon/palvelun maksut

Pitkäaikaisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa/palvelussa olevalta peritään maksukyvyn mukaan määräytyvä kuukausimaksu. Maksu on enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty kohdassa 5.2.2 mainitut vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen em. palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty kohdassa 5.2.2 mainitut vähennykset. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (791/2022) 7c §:n mukaan puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu ei saa muodostua suuremmaksi kuin asiakkaan omilla kuukausituloilla määräytyvä maksu.

Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa/palvelussa, maksu on enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista. Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 195 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 131 euroa kuukaudessa.

Maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun suuruutta määrittäessä otetaan huomioon palvelua käyttäneiden henkilöiden tulot siten kuin asiakasmaksulaissa tai –asetuksessa tarkemmin säädetään.

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja perhehoidossa asiakas maksaa asumisestaan lisäksi myös asumiskulut. Ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asukas tekee huoneenvuokralakiin perustuvan vuokrasopimuksen, jossa sovitaan vuokran suuruus ja muut vuokraehdot. Asiakkaalla tulee olla voimassa kyseiseen asuntoon kohdistuva kotivakuutus vastuuvakuutusosineen.

Puolisoiden asiakasmaksujen määrittely kotihoidon ja asumispalvelujen osalta perustuu siihen, että kummankin puolison palvelutarpeet ja käytetyt palvelut otetaan erikseen huomioon. Jos toinen puoliso saa ympärivuorokautista asumispalvelua ja toinen kotihoitoa, asiakasmaksut määräytyvät sen mukaan, mitä palveluja kumpikin käyttävät. Kotihoidon asiakas maksaa palvelumaksun kotihoidon käytöstä ja mahdollisista tukipalveluista, joista veloitetaan tukipalveluhinnaston mukaisesti. Asumispalveluja käyttävä puoliso maksaa palvelusta hoivayksikön hinnaston mukaisesti. Vuokran puolittaminen pariskunnan kesken on myös mahdollista. Maksu määräytyy usein puolisojen tulojen perusteella, ja kotihoidon palveluista laskutetaan palvelun käytön mukaan. Asumispalveluissa puolisojen maksut voivat määräytyä erikseen heidän tarpeidensa ja palvelukokonaisuuden mukaan.

Perhehoidossa vuokran määrittäminen johdetaan perhehoidon palkkioista ja korvauksista. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain perhehoidon palkkioiden ja korvausten indeksimuutokset ja mahdollinen indeksivaikutus huomioidaan vuokrassa vahvistuksen jälkeen.

Perhehoito, vuokra/kk	235,46 € / kk vuosi 2026
-----------------------	--------------------------

Kahden henkilön huoneen vuokra	197,64 € / kk vuosi 2026
--------------------------------	--------------------------

5.2.1 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon/palvelun asiakasmaksussa huomioitavat tulot

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
- jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot
- laskennallinen metsätulo (asiakasmaksulaki 10 i §)
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)
- elinkorko
- yli 20-vuotiaan kuntoutusraha
- Korkotulot huomioidaan silloin kun niiden yhteenlaskettu summa ylittää 20 euroa/ vuodessa
- Osinkotulot

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea)

Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulakiin § 10 d)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

5.2.2 Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa/palvelussa

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys

- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena).

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen, pitkäaikaiseen perhehoitoon ja pitkäaikaiseen laitoshoitoon /palveluun siirtymistä enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus vastuuvakuutusosineen)
- Todelliset asumismenot huomioidaan pitkäaikaisen psykiatrisen laitoshoidon osalta hoitosuunnitelman mukaisesti
- Ulosotto

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset maksun perusteena olevista tuloista pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa:

- kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta tai asumisesta ammatillisessa perhehoitokodissa aiheutuu (vähennettynä asumistuella), asumismenoina vähennetään kohtuullinen vuokra, sekä lisäksi mahdolliset muut pakolliset asumismenot (erikseen perittävät sähkö, vesi ja saunamaksu) sekä vakuutus sisältäen vastuuvakuutuksen
- vähennyksinä huomioitavat muiden asumiskulujen määrät, mikäli eivät sisälly vuokraan:
 - vesimaksu/kk 8,70 €

- sähkömaksu/kk 25,00 €
 - saunamaksu/kk 7,70 €
- terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään automaattisesti sairausvakuutuslain vuosiomavastuun suuruisena (53,01 €/kk v. 2026)
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi. Kustannukset lasketaan takautuvasti kulujen kolmen kuukauden keskiarvon perusteella.

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitospalvelussa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai päivätoiminnan maksua. Pitkäaikaisessa iäkkäiden laitosasumisessa lääkekuluja ei huomioida vähennyksenä, vaan ne sisältyvät hoitomaksuun.

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset maksun perusteena olevista tuloista pitkäaikaisessa psykiatrisessa laitoshoidossa:

- Pitkäaikaisen psykiatrisen laitoshoidon osalta erityisenä vähennyksenä huomioidaan perusvähennys 20 euroa. Vaateraha ja mahdollinen tilinhoitomaksu huomioidaan harkinnanvaraisesti hoitosuunnitelman mukaisesti.

6. Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon maksut

Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (759/1987), Asiakasmaksulaki 4 §, 14 §, asiakasmaksuasetus 33 §, L vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987, L kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977, vammaispalvelulaki 675/2023, laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (678/2023).

Asiakasmaksuhinnastossa on seuraavissa alaotsikoissa kuvattu tarkemmin vammaispalveluissa perittävät asiakasmaksut sekä maksuttomat palvelut. Alaotsikoissa on kuvattu uutena kohtana asiakasmaksujen perimisen periaate sen jälkeen, kun asiakkaan vammaispalvelupäätös tai kehitysvammalain mukainen päätös on annettu 1.1.2025 voimaan tulleen vammaispalvelulain (675/2023) perusteella. Tällöin

asiaksmaksu tai palvelun maksuttomuus määräytyvät 1.1.2025 voimaan astuneiden asiakasmaksulainsäädännösten perusteella.

6.1 Maksuttomat vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset palvelut

Vammaispalvelulain (380/1987) ja –asetuksen (759/1987) mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- vammaispalvelulain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetut palvelut: kuntoutusohjaus ja sopeutumisvalmennus sekä muut vammaispalvelulain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeelliset palvelut
- vammaispalvelulain 8 § 2 momentissa tarkoitettu päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta
- vammaispalvelulain ja -asetuksen nojalla myönnetty henkilökohtainen apu ja palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut. Henkilökohtaisesta avusta ja palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu silloin, kun henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) nojalla, kuten tapaturma- tai liikennevakuutuslakiin perustuen.
- vammaispalvelulain 11 §:n mukaiset tutkimukset (tutkimukset, joita tarvitaan sen selvittämiseksi, onko henkilö oikeutettu vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin)
- vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 8 §:n 2 momentissa tarkoitetuista vaikeavammaisille järjestettävistä kuljetuspalveluista voidaan periä enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu

Kehitysvammalain (519/1977) mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- erityishuolto
- kuljetus erityishuollon palveluihin
- osittainen ylläpito alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta ja hänelle tulee oikeus Kelan eläkkeeseen.
- 1.1.2025 alkaen (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 678/2023): kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa tarkoitettu erityishuolto ja mainitun lain 39 §:ssä tarkoitettu kuljetus; kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan kuitenkin periä kohtuullinen maksu

Vammaispalvelulain (675/2023) mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- 7 §:ssä tarkoitettuun valmennukseen, 9 §:ssä tarkoitettuun henkilökohtaiseen apuun, 12 §:ssä tarkoitettuun erityiseen osallisuuden tukeen, 14 §:ssä tarkoitettuun tuettuun päätöksentekoon, 16 §:ssä tarkoitettuun vaativaan moniammatilliseen tukeen, 18 §:ssä tarkoitettuun asumisen tukeen, 19 §:ssä tarkoitettuun kotona järjestettävään lapsen asumisen tukeen, 22 §:ssä tarkoitettuun esteettömän asumisen tukeen, 24 §:ssä tarkoitettuun lyhytaikaiseen huolenpitoon, 25 §:ssä tarkoitettuun päivätoimintaan, 27 §:ssä tarkoitettuun kehitysvammaisten henkilöiden työtoimintaan, 28 §:ssä tarkoitettuun liikkumisen tukeen ja 34 §:ssä tarkoitettuihin muihin lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarvittaviin palveluihin sisältyvä apu ja tuki
- 24 §:ssä tarkoitettuna lyhytaikaisena huolenpitona järjestettävään aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvä ylläpito
- 25 §:ssä tarkoitetut päivätoiminnan ja 27 §:ssä tarkoitetun kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan matkat
- asumisen tukeen ja kotona järjestettävään lapsen asumisen tukeen sisältyvät palvelut
- jos henkilö saa vammaispalvelulain 9 §:ssä tarkoitettuun henkilökohtaiseen apuun tai 18 §:ssä tarkoitettuun asumisen tukeen korvausta muun lain nojalla, voidaan palvelusta periä enintään saatua korvausta vastaava maksu. Maksu ei saa kuitenkaan ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia (asiamaksulaki 7 g §)
- Hyvinvointialue voi periä asiakkaalta vammaispalvelulain 7 §:ssä tarkoitettuun valmennukseen, 16 §:ssä tarkoitettuun vaativaan moniammatilliseen tukeen, 18 §:ssä tarkoitettuun asumisen tukeen, 24 §:ssä tarkoitettuun lyhytaikaiseen huolenpitoon, 25 §:ssä tarkoitettuun päivätoimintaan ja 34 §:ssä tarkoitettuihin muihin lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarvittaviin palveluihin liittyvästä ylläpidosta kohtuullisen maksun (asiakasmaksulaki 7 e §)
- Hyvinvointialue voi periä asiakkaalta vammaispalvelulain 28 §:ssä tarkoitetusta liikkumisen tuesta enintään julkisen liikenteen maksua vastaavan maksun tai muun siihen verrattavan kohtuullisen maksun

silloin, kun liikkumisen tuki järjestetään vammaispalvelulain 29 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna kuljetuspalveluna (asiakasmaksulaki 7 f §)

6.2 Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta ja kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta

6.2.1 Vammaispalvelulain (380/1987) mukainen päivätoiminta

Kuljetuksesta päivätoimintaan peritään omavastuuosuus, joka vastaa enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen vastaavan mittaisesta matkasta perittävää maksua. Asiakasmaksuasetus 6 §.

Vammaispalvelulain mukaisessa päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään ateriamaksu toteutuman mukaan enintään:

Aamupala	2,00 €
Lounas	7,00 €
Välipala/päiväkahvi	1,40 €

6.2.1 Vammaispalvelulain (675/2023) mukainen päivätoiminta

Vammaispalvelulain 25 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus saada maksuttomat matkat päivätoimintaan, jos hänellä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Vammaispalvelulain 25 §:n mukaiseen päivätoimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia (asiakasmaksulaki 4 §).

Mikäli vammainen henkilö ei täytä vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen kriteerejä, voidaan hänelle myöntää harkinnanvaraista liikkumisen tukea työ- ja päivätoimintaan osallistumisen mahdollistamiseksi (VpL 34 §). Harkinnanvaraisesta liikkumisen tuesta voidaan periä omavastuuosuus, joka on paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu.

Vammaispalvelulain mukaisessa päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään ateriamaksu toteutuman mukaan enintään:

Aamupala	2,00 €
Lounas	7,00 €
Välipala/päiväkahvi	1,40 €

6.2.2 Kehitysvammaisten henkilöiden päivä- ja työtoiminta ja koulujen lomaajantoiminta (kehitysvammalaki 519/1977)

Erityishuoltolain mukaiseen toimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia. Erityishuoltolain mukaisessa työ- ja päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään 16 vuotta täyttäneiltä ateriamaksu toteutuman mukaan:

Aamupala	2,00 €
Lounas	7,00 €
Välipala/päiväkahvi	1,40 €

Ateriapalvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ateriapalvelumaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ateriamaksu toimintayksikön määrittämän todellisen kustannuksen mukaisesti.

Alle 16-vuotiaalta ei peritä ateriamaksuja koulujen loma-ajan toiminnasta.

6.2.2 Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta ja koulujen loma-ajan toiminta (vammapalvelulaki 675/2023)

Vammapalvelulain 27 §:n mukaan työtoimintaan osallistuvalla kehitysvammaisella henkilöllä on oikeus saada maksuttomat matkat työtoimintaan, jos hänellä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Vammapalvelulain 27 §:n mukaiseen kehitysvammaisten henkilöiden työtoimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia (asiakasmaksulaki 4 §).

Mikäli vammainen henkilö ei täytä vammapalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen kriteerejä, voidaan hänelle myöntää harkinnanvaraista liikkumisen tukea työ- ja päivätoimintaan osallistumisen mahdollistamiseksi (VpL 34 §). Harkinnanvaraisesta liikkumisen tuesta voidaan periä omavastuuosuus, joka on paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu.

Vammapalvelulain mukaisessa kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnassa asiakasmaksuna peritään 16 vuotta täyttäneiltä ateriamaksu toteutuman mukaan:

Aamupala	2,00 €
Lounas	7,00 €

Välipala/päiväkahvi 1,40 €

Ateriapalvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ateriapalvelumaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ateriamaksu toimintayksikön määrittämän todellisen kustannuksen mukaisesti.

Vammaispalvelulain 24 §:ssä tarkoitettuna lyhytaikaisena huolenpitona järjestettävään aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvä ylläpito on asiakkaalle maksutonta (asiakasmaksulaki 4 §). Mikäli asiakkaalle myönnetään loma-ajan toiminta vammaispalvelulain 24 §:n mukaisena lyhytaikaisena huolenpitona, voidaan asiakkaalta periä ylläpidosta kohtuullinen maksu (asiakasmaksulaki 7 e §).

6.3 Asumispalvelut, vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset

6.3.1 Vammaispalvelulain (380/1987) ja kehitysvammalain (519/1977) perusteella järjestetyn lyhytaikaisen asumispalvelun maksut

Lyhytaikainen asuminen ja asumisen arviointijaksot (joiden kesto yhtäjaksoisesti enintään 1 kk):

Yli 16-vuotiailta peritään vammaispalvelulain mukaisena asiakasmaksuna (sisältää ylläpidon, ateriat ja asumiskulut) 38,00 € / vrk

Alle 16-vuotiailta peritään vammaispalvelulain mukaisena asiakasmaksuna aterioista toteuman mukaan (maksu jätetään perimättä, mikäli asiakas tuo mukanaan nauttimansa erityisravintovalmisteet) 18,50 € / vrk

Yli 16-vuotiailta peritään kehitysvammalain mukaisena asiakasmaksuna (sisältää ylläpidon, ateriat ja asumiskulut) 38,00 € / vrk

Alle 16-vuotiailta peritään kehitysvammalain mukaisena asiakasmaksuna aterioista toteuman mukaan (maksu jätetään perimättä, mikäli asiakas tuo mukanaan nauttimansa erityisravintovalmisteet) 18,50 € / vrk

Kehitysvammalain perusteella järjestetty osavuorokautinen lyhytaikainen asumispalvelu (noin 10 h). Ateriamaksu peritään toteutuneiden aterioiden mukaisesti. 19,40 € / päivä tai yö

Kun asiakas solmii lyhytaikaisesta asumisesta (joiden kesto yhtäjaksoisesti 2-3 kuukautta) huoneenvuokralain mukaisen vuokrasopimuksen ja maksaa sen mukaisen vuokran, vuokra ei sisälly ylläpitomaksuun.

Ryhmäkoti-muotoisessa asumisessa ylläpitomaksu (ei mukana aterioita eikä vuokraa) on
60,30 € / kk

Asuntoryhmä-muotoisessa asumisessa ylläpitomaksu (ei mukana aterioita eikä vuokraa) on
49,10 € / kk

Mikäli asiakkaalla ei ole huoneenvuokralain mukaista vuokrasopimusta ja kun asumisen tai asumisen arviointijakson arvioidaan palvelusuunnitelmassa kestävän yli kuukauden ajan, peritään ylläpitomaksuna huoneen vuokraa ja muita asumiskuluja (sähkö, vesi, tv) vastaava summa. Tällöin muuta ylläpitomaksua asumisesta ei peritä. Ylläpitomaksu aterioista peritään kuitenkin toteutuneen käytön mukaan.

6.3.1 Vammaispalvelulain (675/2023) perusteella järjestetyn lyhytaikaisen huolenpidon /tilapäisen asumisen tuen maksut

Lyhytaikainen asuminen ja asumisen arviointijaksot (joiden kesto yhtäjaksoisesti enintään 1 kk):

Yli 16-vuotiailta peritään vammaispalvelulain mukaisena asiakasmaksuna (sisältää ylläpidon, ateriat ja asumiskulut)
38,00 € / vrk

Alle 16-vuotiailta peritään vammaispalvelulain mukaisena asiakasmaksuna aterioista toteuman mukaan (maksu jätetään perimättä, mikäli asiakas tuo mukanaan nauttimansa erityisravintovalmisteet)
18,50 € / vrk

Vammaispalvelulain perusteella järjestetty osavuorokautinen lyhytaikainen asumispalvelu (noin 10 h). Ateriamaksu peritään toteutuneiden aterioiden mukaisesti.

19,40 € / päivä tai yö

Kun asiakas solmii lyhytaikaisesta asumisesta (joiden kesto yhtäjaksoisesti 2-3 kuukautta) huoneenvuokralain mukaisen vuokrasopimuksen ja maksaa sen mukaisen vuokran, vuokra ei sisälly ylläpitomaksuun.

Ryhmäkoti-muotoisessa asumisessa ylläpitomaksu (ei mukana aterioita eikä vuokraa) on
60,30 € / kk

Asuntoryhmä-muotoisessa asumisessa ylläpitomaksu (ei mukana aterioita eikä vuokraa) on 49,10 € / kk

Mikäli asiakkaalla ei ole huoneenvuokralain mukaista vuokrasopimusta ja kun asumisen tai asumisen arviointijakson arvioidaan palvelusuunnitelmassa kestävän yli kuukauden ajan, peritään ylläpitomaksuna huoneen vuokraa ja muita asumiskuluja (sähkö, vesi, tv) vastaava summa. Tällöin muuta ylläpitomaksua asumisesta ei peritä. Ylläpitomaksu aterioista peritään kuitenkin toteutuneen käytön mukaan.

6.3.2 Vammaispalvelulain (380/1987) ja kehitysvammalain (519/1977) mukaisen asumispalvelun ateriamaksut

Vammaispalvelulain mukaisessa asumisessa peritään ateriamaksu toteutuman mukaan.

Kaikki päivän ateriat, enintään 18,50 €

Asiakkaan nauttiessa vain yksittäisiä aterioita, peritään ateriamaksu toteutuman mukaan enintään seuraavasti:

Aamupala	2,00 €
Lounas	7,00 €
Välipala	1,40 €
Päivällinen	6,10 €
Ilta-pala	2,00 €

Kehitysvammalain mukaisessa asumisessa peritään ateriamaksu toteutuman mukaan:

Kaikki päivän ateriat, enintään 18,50 €

Aamupala	2,00 €
Lounas	7,00 €
Välipala	1,40 €
Päivällinen	6,10 €
Ilta-pala	2,00 €

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ateriapalvelumaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ateriamaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ateriakustannuksen mukaisesti.

6.3.2 Vammaispalvelulain (675/2023) mukaisen asumisen tuen ateriamaksut

Kun vammaispalvelulain mukainen asumisen tuki (§ 18) järjestetään itsenäisenä palveluna, sisältää se päivittäisissä toimissa annettavan avun ja tuen lisäksi tarvittavan ateriapalvelun.

Vammaispalvelulain mukaisessa asumisen tuessa peritään ateriamaksu toteutuman mukaan.

Kaikki päivän ateriat, enintään 18,50 €

Asiakkaan nauttiessa vain yksittäisiä aterioita, peritään ateriamaksu toteutuman mukaan enintään seuraavasti:

Aamupala	2,00 €
Lounas	7,00 €
Välipala	1,40 €
Päivällinen	6,10 €
Iltapala	2,00 €

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ateriapalvelumaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ateriamaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ateriakustannuksen mukaisesti.

6.3.3 Vammaispalvelulain (380/1987) ja kehitysvammalain (519/1977) perusteella järjestetty pitkäaikainen asumispalvelu

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetty pitkäaikainen asumispalvelu yli 16-vuotiaalle:

Asiakas maksaa itse vuokran, sähkö- ja vesimaksut (voivat sisältyä vuokraan), ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset sekä ylläpitomaksun. Vuokraan sisältyy kiinteistön huoltomenot ja asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus.

Kehitysvammalain ja vammaispalvelulain mukaisesta asumisesta peritään ylläpitomaksua (maksua ei peritä henkilökunnan antamasta hoivasta ja huolenpidosta). Ylläpidolla tarkoitetaan tavanomaisia vastaavia menoja eli sellaisia menoja, joista henkilölle aiheutuisi kustannuksia joka tapauksessa.

Ylläpitomaksut:

Ryhmäkoti-muotoisessa asumisyksikössä asuvat 60,30 € / kk

Asumisyksikkö-muotoisessa asumisyksikössä asuvat 49,10 / kk

Ylläpitomaksuun sisältyy:

- puhdistusaineet ja -tarvikkeet (esim. jättesäkit, kompostipussit, siivoukseen käytettävät pesu- ja puhdistusaineet, siivousvälineet, desinfiointiaineet, käsipyyhepaperit)
- kalusto (esim. yhteisissä tiloissa olevat huonekalut, DVD-soitin, kahvinkeitin, vedenkeitin, mikroaaltouuni, ulkokalusteet)
- vaatteisto (esim. yhteisiin tiloihin hankittavat matot, verhot, pöytäliinat, sohvatyyny)
- muu materiaali (esim. astiat, ulko- ja sisäkukat, askartelumateriaalit, kuumemittari)

Pitkäaikaisen asumispalveluasiakkaan omaan käyttöön jätetään käyttövaraa vähintään 195 €/kk nettotuloista. Käyttövaraa laskettaessa huomioidaan nettotulot ja tuloista tehtävät vähennykset, jotka on lueteltu kappaleessa 5.2.1 ja 5.2.2

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ylläpitomaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ylläpitomaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ylläpitokustannuksen mukaisesti.

Jos asiakas on poissa yhtäjaksoisesti palveluasumisesta, poissaolon kuudennessa poissaolopäivästä alkaen ei ylläpitomaksua peritä. Ylläpitomaksun päivähinta lasketaan jakamalla kuukausihinta 30:llä. Sairaala- tai laitoshoidon ajalta ei peritä ylläpitomaksua.

6.3.3 Vammaispalvelulain (675/2023) nojalla järjestetty pitkäaikainen asumisen tuki

Kun vammaispalvelulain nojalla järjestetty pitkäaikainen asumisen tuki (§ 18) yli 16-vuotiaalle toteutetaan ryhmämuotoisena asumisena, jossa asunto kuuluu asumisen tuen kokonaisuuteen:

Asiakas maksaa itse vuokran, sähkö- ja vesimaksut (voivat sisältyä vuokraan), ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset sekä ylläpitomaksun. Vuokraan sisältyy kiinteistön huoltomenot ja asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus.

Vammaispalvelulain mukaisesta asumisen tuesta peritään ylläpitomaksua (maksua ei peritä henkilökunnan antamasta hoivasta ja huolenpidosta). Ylläpidolla tarkoitetaan tavanomaisia vastaavia menoja eli sellaisia menoja, joista henkilölle aiheutuisi kustannuksia joka tapauksessa.

Ylläpitomaksut:

Ryhmäkoti-muotoisessa asumisyksikössä asuvat 60,30 € / kk

Asumisyksikkö-muotoisessa asumisyksikössä asuvat 49,10 € / kk

Ylläpitomaksuun sisältyy:

- puhdistusaineet ja -tarvikkeet (esim. jätessäkit, kompostipussit, siivoukseen käytettävät pesu- ja puhdistusaineet, siivousvälineet, desinfiointiaineet, käsipyyhepaperit)
- kalusto (esim. yhteisissä tiloissa olevat huonekalut, DVD-soitin, kahvinkeitin, vedenkeitin, mikroaaltouuni, ulkokalusteet)
- vaatteisto (esim. yhteisiin tiloihin hankittavat matot, verhot, pöytäliinat, sohvatyyny)
- muu materiaali (esim. astiat, ulko- ja sisäkukat, askartelumateriaalit, kuumemittari)

Pitkäaikaisen asumisen tuen asiakkaan omaan käyttöön jätetään käyttövaraa vähintään 195 €/kk nettotuloista. Käyttövaraa laskettaessa huomioidaan nettotulot ja tuloista tehtävät vähennykset, jotka on lueteltu kappaleessa 5.2.1 ja 5.2.2

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ylläpitomaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ylläpitomaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ylläpitokustannuksen mukaisesti.

Jos asiakas on poissa yhtäjaksoisesti asumisesta, poissaolon kuudennesta poissaolopäivästä alkaen ei ylläpitomaksua peritä. Ylläpitomaksun päivähinta lasketaan jakamalla kuukausihinta 30:llä. Sairaala- tai laitoshoidojakson ajalta ei peritä ylläpitomaksua.

Kotisairaanhoido sekä asumisen tueksi tarvittavat muut terveydenhuollon palvelut voivat olla osa asumisen tuen kokonaisuutta. Silloin, kun nämä palvelut ovat osa asumisen tukea, ne ovat henkilölle maksuttomia.

Terveydenhuollon palvelut voivat olla maksullisia, jos ne eivät sisälly asumisen tukeen. Esimerkiksi erikoissairaanhoidon palveluista voidaan periä asiakasmaksulain mukainen maksu.

6.3.4 Kodin ulkopuolella järjestettävä lapsen asumisen tuki

Jos se on perheen toimeentulon edellytykset ja perheen elatusvastuu huomioon ottaen perusteltua, lapsen asuessa vammaispalvelulain (675/2023) 19 §:n nojalla kodin ulkopuolella, hyvinvointialue voi periä lapsen vanhemmilta kodin ulkopuolella järjestettävästä lapsen asumisen tuesta lapsen elatuksesta aiheutuneiden kustannusten johdosta maksun, joka on enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n nojalla määräytyvän elatusavun suuruinen.

Lapselta ja hänen vanhemmiltaan 1–3 momentin nojalla perittävä maksu voi olla yhteensä enintään 534,60 euroa kuukaudessa.

Hyvinvointialueen on lapselta maksua periessään huolehdittava siitä, että lapsen henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on perhehoidossa asuvalle lapselle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn pitkäaikaisen perhehoidon käyttövaran suuruinen ja pienryhmässä asuvalle lapselle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen käyttövaran suuruinen.

6.4 Vammaisten henkilöiden laitoshoido ja perhehoito

6.4.1 Pitkäaikainen laitoshoido (kehitysvammalaki 519/1977)

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevilta henkilöiltä peritään kehitysvammahuollossa maksu ylläpidosta asianomaisen henkilön maksukyvyn mukaan. Täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksuna (asiaksmaksuasetus 21 §) seuraavasti: Pitkäaikaisesta laitoshoidosta peritään asiakkaan tulojen mukainen kuukausimaksu ja maksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettotuloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 131 € kuukaudessa. Maksua määrättäessä huomioitavat tulot, menot ja vähennykset määräytyvät kappaleessa 5.2.1 ja 5.2.2 selvitetyn mukaan.

6.4.1 Pitkäaikainen laitoshoido (vammaispalvelulaki 675/2023, sosiaalihuoltolaki 2014/1301)

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua vammaispalvelulain 16 §:n mukaisesta vaativasta moniammatillisesta tuesta, jota asiakas saa osana sosiaalihuoltolain 22 §:ssä tarkoitettua laitospalvelua, peritään maksu laitoshoidon ylläpidosta asianomaisen henkilön maksukyvyn mukaan. Täydestä

ylläpidosta peritään ylläpitomaksuna (asiaksmaksuasetus 21 §) seuraavasti: Pitkäaikaisesta laitoshoidosta peritään asiakkaan tulojen mukainen kuukausimaksu ja maksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettotuloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 131 € kuukaudessa. Maksua määrättäessä huomioitavat tulot, menot ja vähennykset määräytyvät kappaleessa 5.2.1 ja 5.2.2 selvitetyn mukaan.

6.4.2 Pitkäaikainen perhehoito

Kehitysvammalain mukaisen pitkäaikaisen perhehoidon ylläpitomaksun määräytymisperustetta ei ole säädetty asiaksmaksulaissa 1.7.2021 lukien. Asiaksmaksulain 4 §:n mukaan kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotialle annettavaa osittaista ylläpitoa. Myönnettäessä palvelua vammaispalvelulain (675/2023) nojalla myös alle 16-vuotiaiden osittaisesta ylläpidosta voidaan periä maksu (asiaksmaksulaki 4 § ja 7 e §)

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevilta peritään vahvistettujen asiaksmaksujen mukaisesti asiaksmaksuina vuokra, ateriamaksu sekä ylläpitomaksu.

Ylläpitomaksu sisältää perhehoitokodin yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet sekä henkilökohtaisen hygienian (lukuun ottamatta vaippoja), vaatehuollon, siivous- ja puhdistuskulut ja kohtuulliset virkistys- ja matkakulut.

Perhehoidossa vuokran määrittäminen johdetaan perhehoidon palkkioista ja korvauksista. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain perhehoidon palkkioiden ja korvausten indeksimuutokset ja mahdollinen indeksivaikutus huomioidaan vuokrassa vahvistuksen jälkeen.

Perhehoito, vuokra/kk	235,46 € / kk (vuosi 2026)
-----------------------	----------------------------

Kahden henkilön huoneen vuokra	197,64 € / kk (vuosi 2026)
--------------------------------	----------------------------

Perhehoidon ylläpitomaksu/kk	60,30 €/kk
------------------------------	------------

Kaikki päivän ateriat STM:n perhehoitajalle korvattavan kulukorvauksen suuruisena, joka määritellään vuosittain, ja joka asiakkaalta peritään ateriamaksuna

10,80 € / vrk vuosi 2026

328,40 € /kk vuosi 2026

STM:n määrittelemästä ja vahvistamasta vuorokausihinnasta johdettu yksittäisen aterian hinta:

Aamupala	1,10 € (vuosi 2026)
Lounas	4,14 € (vuosi 2026)
Päiväkahvi/Välipala	0,85 € (vuosi 2026)
Päivällinen	3,61 € (vuosi 2026)
Illtapala	1,10 € (vuosi 2026)

Asiakkaalle on jätävä käyttövaraa vähintään 195 €/kk.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai työ- ja päivätoiminnan ateriamaksua.

6.4.3 Lyhytaikainen laitoshoido

Täydestä ylläpidosta peritään lyhytaikaisessa laitoshoidossa (asiaksmaksuasetus 12 § ja 21 §) maksu 71,50 € /hoitopäivä sisältää ateriat, majoituksen ja muut kulut hoidon ajalta. Asiaksmaksu peritään myös tulo- ja lähtöpäivältä (kohta 3.1 ja 1.1.).

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta/laitospalvelusta peritään kuitenkin ylläpitomaksuna 26,80 €/hoitopäivä 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä maksukaton ylittymisen jälkeen. (kohta 1.6.)

Maksuja ei peritä alle 18-vuotiailta siltä osin, kun hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän (kohta 3.1.).

6.4.4 Lyhytaikainen perhehoito / viikonloppuhoito

Lyhytaikainen perhehoito/viikonloppuhoito

Sisältää ateriat, asumiskulut ja ylläpidon 38,00 € / hoitopäivä

Alle 16-vuotiaiden ateriamaksu STM:n määrittelemän perhehoitajan maksaman kulukorvauksen suuruisena, vuosittain määrittelämä hinta

10,80 € / vrk vuosi 2026

(Maksu jätetään perimättä, mikäli asiakas tuo mukanaan nauttimansa erityisravintovalmisteet).

Osavuorokautinen perhehoito 19,40 € / päivä tai yö

Sisältää ateriat ja ylläpidon. Maksua ei peritä alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta. Myönnettäessä palvelua vammaispalvelulain (675/2023) nojalla, voidaan maksua periä myös alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta (asiakasmaksulaki 4 § ja 7 e §).

Asiakkaan kotona annettu lyhytaikainen perhehoito on maksutonta.

7. Lastensuojelun maksut

Asiakasmaksulaki 7 § ja 14 §, asiakasmaksuasetus 20 §, lastensuojelulaki 417/2007 19 § ja 77 §, laki lapsen elatuksesta 704/1975, lapsilisälaki 11 §, elatustukilaki 11 §, Työttömyysturvalaki 9 §, vammaisetuksista 27 §, laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 48 §

Asiakasmaksulain 4 §:n 4-kohdan mukaan lastensuojelulaissa tarkoitettu lasten ja nuorten huolto on maksutonta. Asiakasmaksulain 7 §:ssä säädetysti maksu voidaan periä 4 §:n 4-kohdasta poiketen lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalvelusta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi. Myös edellä kuvattujen erillislakien nojalla lapselta tai lapsen vanhemmalta voidaan periä Kelan maksamia etuuksia sijoituksen ajalta hoidon korvaukseksi.

7.1 Vanhemmilta perittävät maksut

Lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi peritään, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, lapsen vanhemmilta maksu, joka on määrältään enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1-3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen (asiakasmaksulaki 7 § 1 mom.). Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän keskenänsä maksukyvyn mukaan (asiakasmaksuasetus 20 § 1 mom.).

Vanhemmalta perittävän maksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon vanhemman ikä, työkyky ja mahdollisuus osallistua ansiotyöhön, käytettävissä olevien varojen määrä sekä vanhemman lakiin perustuva muu elatusvastuu; sekä lapsen kyky ja mahdollisuudet itse vastata elatuksestaan sekä seikat, joiden johdosta vanhemmille ei aiheudu lapsen elatuksesta kustannuksia tai ne ovat vähäiset. (L lapsen elatuksesta 2 §).

Maksettavien etuuksien perinnät aloitetaan, jos sijoitus kestää pidempään kuin kolmen kuukauden ajan. Etuudet, joista pitää laatia erillinen sopimus, perintä aloitetaan neljän kuukauden kuluessa, jos kyseessä on pitkäaikainen sijoitus.

7.2. Lapselta tai nuorelta perittävä maksu

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa lastensuojelulain nojalla annettua perhehoitoa, laitoshuoltoa tai asumispalveluja sekä käyttää elatusavut perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalvelusta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi (asiakasmaksulaki 7 § 2 mom.). Lastensuojelulain nojalla annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan periä kohtuulliseksi katsottu maksu myös muista lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista. Asiakasmaksulain 14 §:n mukaiset lapsen/nuoren tulot, korvaukset tai saamiset ovat:

- eläkkeet
- elinkorot
- elatusavut
- avustukset
- muut jatkuvat taikka kertaluontoiset tulot, korvaukset tai saamiset (esim. opintotuki, vammaistuki, kuntoutusraha)

Lapsen /nuoren tuloista perittävän maksun määrä ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja se voi olla enintään 2190,50 €/ kk (asiakasmaksuasetus 20 § 2 mom.) Lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamista varataan kalenterikuukausittain vähintään 40 % lapsen/nuoren itsenäistymisvaroiksi, ja enintään 60 % käytetään hoidon korvaukseksi. Itsenäistymisvarojen määrää laskettaessa lapsilisää ei oteta huomioon. (Lastensuojelulaki 77 §).

Asiakasmaksut

Jos vanhempaa ei tavoiteta tai vanhempi ei ole halukas tekemään elatussopimusta, hänelle voidaan määrätä asiakasmaksulain 7 §:n mukainen lastensuojelun asiakasmaksu tai elatusta haetaan käräjäoikeudesta. Asiakasmaksusta kerrytetään niin ikään lapselle itsenäistymisvaroja samoin periaattein, kuin muista lapselta tai vanhemmalta perittävistä etuuksista. Juridista estettä itsenäistymisvarojen kerryttämiselle asiakasmaksuista ei ole.

Lastensuojelun asiakasmaksun määräytymisen perusteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 §:n mukaan lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshuollosta taikka asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, periä lapsen vanhemmilta maksu, joka saa määrältään olla enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1-3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen. Asiakasmaksu voidaan määrätä ensisijaisesti tilanteessa, jossa vanhempi ei syystä tai toisesta ole suostuvainen edunvalvojan sijaisen määrittämiseksi perintäprosessin käynnistämiseksi tai vanhempi ei saavu sovitulle tapaamiselle elatusavun määrittämiseksi, ja prosessi tästä syystä pitkittyy.

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa tässä pykälässä tarkoitettuja perhehoitoa tai laitoshuoltoa taikka asumispalveluja sekä käyttää ne perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi. Lastensuojelulaissa tarkoitetuista perhehoidosta tai laitoshuollosta taikka asumispalveluista aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi voidaan periä 4 §:n 4 kohdasta poiketen kohtuulliseksi katsottava maksu myös muista lapsen tai nuoren 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista.

Asiakasmaksuasetuksen 20 §:n mukaan lastensuojelulain mukaisena sijaishuoltona, avohuollon tukitoimena tai jälkihuoltona järjestetystä perhehoidosta tai laitoshuollosta taikka asumispalveluista lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan vanhempien kesken heidän maksukykynsä mukaan.

Lapsen tai nuoren tuloista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 §:n 2 ja 3 momentin perusteella perittävä maksu lastensuojelulain mukaisena avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona järjestetystä perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista voi olla enintään 2190,50 euroa kuukaudessa. Perittävä maksu ei saa kuitenkaan ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Asiakasmaksulaki tai asetus eivät ota suoraan kantaa siihen millä perusteilla lastensuojelun asiakasmaksu tulee periä ja kunnilla on aiemmin ollut asiassa erilaisia käytäntöjä.

Asiakasmaksun määräytymisperusteet ovat tällä hetkellä erilaiset kuin elatusavun. Laissa ei ole tarkempia määräyksiä siitä, miten maksu tulisi vanhemmille määrätä. Hyvinvointialueen valtuustolle esitetään, että maksut määräytyvät seuraavalla tavalla jäljempänä kuvatuin perustein:

Vanhemmilta, joille ei ole vahvistettu elatusapua tai sitä ei peritä, peritään lastensuojelun asiakasmaksu alla olevan taulukon mukaisesti:

Tulotaso (netto)	Perintä %
0 € - 600 €	Ei perintää
601 € - 800 €	10 %
801 € - 1 000 €	12 %
1 001 € - 1 200 €	14 %
1 201 € -	16 %

Kun vanhemmalle on määrätty taulukon mukainen asiakasmaksu ja sijoitettuja lapsia on useampia, maksua korotetaan sijoitettujen lasten lukumäärän mukaan seuraavasti:

Sijoitettuja lapsia (lukumäärä)	Korotus %
1	Ei korotusta
2	15 %
3	30 %
4	45 %
5 tai useampi	60 %

Elatusavun periaatteen mukainen laskutapa asiakasmaksussa on vanhemman elämäntilannetta yksilöllisemmin huomioiva, ja täten useissa tilanteissa määrältään pienempi kuin edempänä todettu kaavamainen laskutapa.

Elatusavun määrää laskettaessa ensin kartoitetaan kyseessä olevan lapsen laskennalliset pakolliset menot, jotka muodostuvat hänen ikänsä mukaisista yleisistä kustannuksista (Vuonna 2021: 306 - 481 euroa/kk) sekä asumiskuluosuudesta 200 euroa/kk. Nämä menot eivät vastaa kunnan todellisia sijoituskustannuksia vaan ovat Tilastokeskuksen kulutustutkimuksen pohjalta määriteltäviä keskiarvoja kaikkia Suomessa asuvia lapsia koskien. Näin lasketut lapsen välttämättömät menot jaetaan vanhempien kesken, heidän elatuskykijensä mukaisessa suhteessa. Vanhemman elatuskyky saadaan vähentämällä vanhemman nettotuloista hänen pakolliset menonsa kuten ruoka- ja asumismenonsa.

Tilanteissa, joissa vanhempi ei ole syystä tai toisesta, esimerkiksi vastentahtoisen sijoituksen tilanteessa, valmis elatussopimuksen laatimiseen, tulee kyseeseen asiakasmaksun määrääminen.

Asiakasmaksua ei ole koskaan tarkoituksenmukaista määrätä tilanteessa, jossa vanhempi todetaan elatuskyvyttömäksi. Elatuskyvyttömäksi todetun vanhemman osalta on mahdollista laatia ns. 0-sopimus, jolloin Kela maksaa täydentävää elatustukea (vuonna 2024: 196,02 €), ja tästä kertyy lapselle itsenäistymisvaroja 40 %. Jos vanhempi ei kuitenkaan ole tässäkään tilanteessa valmis elatussopimusta laatimaan, tulee kyseeseen elatuskanteen jättäminen käräjäoikeuteen. Tuomioistuimen päätöksestä elatusavusta kertyy lapselle 40 %.

8. Pelastustoimen maksut

8.1 Pelastustoimen viranomaismaksut

8.1.1 Öljylämmityslaitteistot

- Öljylämmityslaitteiston käyttöönottotarkastus 159,00 €
- Pelastusviranomaisen osallistuminen muiden viranomaisten kanssa suoritettavaksi määrättyyn öljylämmityslaitteiston tarkastukseen 159,00 €
- Öljylämmityslaitteiston vähäisen muutoksen tarkastus 127,00 €

8.1.2 Pelastuslakiin perustuvan valvonnan maksullisuus, pelastuslaki (379/2011) 96 §

Määräaikainen palotarkastus (yritys-, laitos- ym. A1-A6 kohteet): Maksu sisältää kohteen toimintaan ja erityispiirteisiin perustuvan valvontakäyntiä määrittävän kategoriaosuuden lisäksi tarkastukseen liittyvät valmistelutehtävät ja hallinnolliset toimenpiteet.

- Valvontakohdekategoria: Katgoria 1, esim. sairaalat, suuret kokoontumis- ja liiketilat, Seveso-kohteet, sis. 2 h kohdekäynnin 364,00 €
- Valvontakohdekategoria: Katgoria 2, esim. keskisuuret - ja toimistotilat sekä pienet teollisuus- ja varastorakennukset sekä useamman rakennuksen kohdekokonaisuudet, sis. 1,5 h kohdekäynnin 290,00 €
- Valvontakohdekategoria: Katgoria 3, esim. pienet kokoontumis-, liike- ja toimistotilat sekä pienet teollisuus- ja varastorakennukset, sis. 1 h kohdekäynnin 231,00 €

Kohdekäynnin keston ylittäessä sisältyvän käynnin ajan yli 30 minuutilla, peritään ylittävältä ajalta lisätuntiveloitusta 66 € / h

- Pelastussuunnitelmavelvollisen asuinrakennuksen palotarkastus. Sisältää max. 1 h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittyessä yli 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntivelvoitus 66 € / h 162,00 €
- Yleisötilaisuuden palotarkastus: Sisältää max. 1 h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittyessä yli 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntivelvoitus 66 € / h 196,00 €
- Riskiasunnon valvontaprosessi pelastuslain 42 § mukaisesti tehdyn ilmoituksen perusteella Maksuton
- Pyydetty kirjallinen lausunto. Sisältää 1 h työaikaa. Työajan ylittäessä yli 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntiveloitusta 66 € / h 66,00 €
- Tilapäinen käyttötarkoituksen muutos. Sisältää max. 1 h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittäessä 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntiveloitusta 66 € / h 132,00 €
- Muu valvontakäynti, joka ei ole säännöllistä. Pyydetty tmv. palotarkastus. Sisältää max. 1 h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittyessä 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntivelvoitus 66 € / h 178,00 €
- Annettujen korjausmääräysten jälkivalvonta tarkastuskäynnin avulla. Sisältää max. 1 h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittyessä 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntivelvoitus 66 € / h 196,00 €
- Annettujen korjausmääräysten jälkivalvonta tarkastuskäynnin avulla (asuinrakennukset, pois lukien valvontakohdekategoriat 1–3); 117,00 €
- Annettujen korjausmääräysten jälkivalvonta asiakirjojen avulla 59,00 €
- Tarkastus rakennushankkeen aikana. Sisältää max. 2 h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittyessä 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntivelvoitus 66 € / h 352,00 €

- Hallinnolliset pakkokeinot: Toteutuneiden kustannusten mukaan erikseen asettamisvaiheen sekä tuomitsemisvaiheen prosessin osalta, kuitenkin enintään 8 h / vaihe

66,00 € / h

8.1.3 Hälytykset

Toistuva erheellinen paloilmoitus

Erheellisen paloilmoituksen maksu: Toistuviksi automaattisen paloilmoittimen erheellisiksi paloilmoituksiksi katsotaan kolmas ja sitä useammat viimeisen 12 kuukauden aikana tapahtuneet erheelliset paloilmoitukset 1527,00 €

9. Muut maksut

9.1 Kunto- ja erityisliikuntaryhmien maksut

Erityisliikuntaryhmistä peritään enintään tuotannon kustannusten mukainen maksu.

Erityisliikuntaryhmät 35,00 € / kevät- tai syyskausi

9.2 Sairaankuljetus

Potilas/kuntoutuja maksaa sairaankuljetusajoneuvolla (ambulanssilla) yhteen suuntaan tehdystä matkasta 25 €. Maksu ei kerrytä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksukattoa, mutta kerryttää Kelan matkakatto (v.2021 on 300 €/kalenterivuosi). Tämä maksu peritään myös silloin, kun annetun ensihoidon ansiosta potilaan tila on korjaantunut siinä määrin, että kuljetusta hoitopaikkaan ei ole tarvinnut suorittaa. Maksua ei peritä lääkärin määräämästä sairaankuljetusajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta terveyskeskuksen tai sairaalan sairaansijalta toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon. Maksu peritään myös alaikäiseltä.

9.3 Röntgen- ja isotooppikuvien siirto CD:lle

Muista kuin tietosuoja-asetuksen tarkastusoikeuden perusteella luovutettavista kuvantamisen CD- tai DVD-tallenteina toimitettavista tutkimuksista peritään enintään aiheutuvien kustannusten mukainen maksu.